

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXX. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA
ÉS HÍRLEVELE – 2014. JÚNIUS 4.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

6-7.

A DIÁKOK TUDJÁK

Június a pedagógusok hónapja. Most, hogy „állami összesítésben” ismét feltűnik létszámuk sokasága, minden magára valamit is adó párt köszöntötte őket pedagógusnapon. A szép szavak mögül azonban óhatatlanul kikéredzkedett a politika, az egyik oldal nem mulasztotta el fölhívni a figyelmüket arra, mennyi mindent tett is értük az elmúlt években, a másik oldal pedig nem volt szegény a nekik tett ígéreteiben. Szavak, szavak, szavak, amelyek pedagógusnap múltán a semmibe hullnak. Marad a szikár lét.

Június a pedagógusok hónapja. Nem azért, mert akkor van pedagógusnap, nem azért, mert akkor ér véget a tanév, hanem azért, mert a pedagógusok ebben a hónapban megvonhatják egy tanév alatt elvégzett munkájuk mérlegét. A bevitelhez könyvelhetik azt a sok-sok energiát, amit a katedrán töltve önmagukból adtak a diákoknak, a dolgozatjavítással, fölkészüléssel töltött éjszakai órákat, az új és új rendeletek és tanügyi tudnivalók átragásának és megemésztésének kínos keservét, az idegeket foszlánnyá tépő szorongással töltött percek arról, milyen új elvárásnak kell még majd megfelelni. A kivételhez számolhatják a sikereket, a rosszul teljesítő gyerekekkel a tanulás megszerettetését, a jól teljesítő diákok mind jobb eredményeit sarkalló tanítás lélekemelő örömet, a megnyugvást, hogy sikerült megfelelni az épp aktuális elvárásoknak.

Mert nálunk a pedagógusoktól elvárják, hogy meg akarjanak felelni. Minek is? Az új iránynak, az új rendnek, az új rendszernek. Valaminek, ami más, mint az eddigi volt. Ha megteszik, jó pedagógusnak kiáltatnak ki, ha még hisznek is benne, dicséretet kapnak. S, ha nem? Hát akkor fel is út, le is út... Egyezkedés nincs!

Jól van ez így? Mindannyian tudjuk, hogy nem! Szerencsénkre ebben az országban élnek még olyan pedagógusok, akik tudják, mi a tanító ember alapvetése: „Arra vagyok kíváncsi, mit tudnak a diákok, nem arra, hogy mit nem.”

Csakhogy őket nem kérdezi senki. Mert nálunk oktatáspolitikai van oktatás helyett.

Oktatáspolitikai, amelyik negyed század óta nem hajlandó tudomásul venni, hogy először akkor tévesztett célt ez az ország, amikor az oktatásban nem határozta meg azt a politikai szimpátiától független, minden magyar számára elfogadható minimumot, amit gyermekeiktől meg akar követelni tudásban, emberségben, az élethez való viszonyulásban. Amikor nem jelölte ki egyértelműen az utat a jövő nemzedékének, nem döntötte el, mi az, amit vár, mi az, amit elvár tőlük. Mivel a konszenzus elmaradt, a jó pedagógus meghatározásához maradt a vonalhúzás, ki mennyire felel meg az épp aktuális elvárásoknak.

Pedig ebben az országban vannak, akik igazán tudják, milyen a jó pedagógus: a diákok! Egy mondattal határozták meg a lényegét, de abban benne van a múltunk és a jövőnk is egyszerre. Az egyik budai általános iskola negyedikes diákjai feszítették ki a fogaskerekű hídjára molinójukat ezzel a felirattal: „A jó tanár gyereket tanít, nem tananyagot!”

Június van, fűszeres illatokkal érkező, kékes-zöldes árnyalatú, fénylő aranyba burkolózó kora nyár. Ígérete a zöld ragyogásnak, a reménynek, talán egyszer ez a mondat minden mást felülír a magyar oktatásban.

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL

Évet értékelt a PSZ

A Nemzeti Pedagógus Karról nagyon határozottan azt szeretném mondani, hogy nem az érdekeltek szándéka alapján, hanem a hatalom döntésének megfelelően jön létre, megalakításának az előkészítésébe nem vonták be a pedagógustársadalmat (Galló Istvánné, a PSZ elnöke)

3

4

A lényegre kell koncentrálni!

El tudom képzelni, hogy akik a legnehezebb körülmények között tanítanak, azoknak magasabb legyen a fizetésük. Ez talán valamit segítené abban, hogy egy pedagógusnak ne a legutolsó választása legyen az, hogy egy kis faluba megy tanítani. (Lovász László, az MTA elnöke)

Bármilyen oktatás jobb a semminél

A látszólag alacsony hatékonysággal megtérülő human befektetés is jobb, mint ha nem adnak pénzt az oktatásra. Az utóbbi esetben ugyanis a felsőoktatás kutatási kapacitása leromlik, a rendszer szétesik, a hallgatók pedig külföldre távoznak (Török Ádám, az MTA főtitkára)

7

8

Nevelőszülők az iskolapadban

Korábban választani lehetett, melyik nap szeretnénk tanulni a szülők. Sokan azért döntöttek a szombat mellett, mert akinek van munkája, más napon nem is tudna menni, akinek meg nincs, a gyerekek felügyeletét ekkor tudja másra bízni.

A grófi szérűn

Az iskolai önállóságot, a pedagógus szabadságát siratni, csupán azért, mert kaptak egy jogellenes, ezért nem létező ukázt az iskolák, teljesen értelmetlen annak tükrében, hogy 2013. január 1-jén az állam által az önkormányzatoktól lenyúlított iskolák megszűntek mint önálló szervezetek. (Szűdi János)

11

13

Hat-hét évesek is lógnak naponta a neten

A törvény előírta, hogy a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság hozzon létre egy internetes kerekasztalt, amelynek egyebek mellett az a feladata, hogy meghatározza a szűrőszoftverekkel kapcsolatos feltételeket, szempontrendszereket.

Opera, kaland

A www.kozossegi.ofi.hu honlapon a tanárok, a diákok és a fogadó intézmények megtalálhatják az iskolai közösségi szolgálattal kapcsolatos információkat, a weboldalt ráadásul összekapcsolták a Múzeumi a' la carte múzeumpedagógiai honlappal is.

17

18

Géniusznak születni kell

Már az ógörögök nagy gondolkodói azt vallották, hogy muzikus-, poéta-, festőművész- és matematikusgéniusznak „születni kell” – vagyis kivételes tehetség nélkül a legjobb családi, iskolai és társadalmi feltételek mellett sem lehet valakiből ilyen géniusz. (Czeizel Endre)

Hoffmann nem vesz részt a pedagóguskar vezetésében

Hoffmann Rózsa eddigi köznevelési államtitkár a jövőben nem számíthat kormányzati munkára, és felmerült, hogy a pedagóguskar vezetésében játszana szerepet, ám a Nemzeti Pedagógus Kar (NPK) előkészítő bizottságának elnöke azt mondta, Hoffmann nem fog részt venni a vezetésben. Hoffmann Rózsa többek között maga sem akar a vezetésben részt venni – mondta a Világgazdaságnak Kőrösiné Merkl Hilda, az NPK előkészítő bizottságának elnöke. Hozzátette, a testületet nem is vezetheti olyan, akinek nincs közalkalmazotti, tanári kinevezése, és nem állami vagy önkormányzati intézményben dolgozik. Kőrösiné Merkl Hilda közölte, hogy ő sem fogja vállalni az NPK vezetését. Az előkészítő bizottság elnöke a lapnak elmondta: prekonceptiónak tartja azt a véleményt, hogy nem lesz az NPK független, ennek biztosítására törvényi keretek vannak. Az előkészítő bizottság elnöke közölte, a küldöttek neve (akikre 15 ezren szavaztak a 150 ezer pedagógusból) és adatai már régóta fenn van a honlapjukon, a választási és jogorvoslati bizottság tagjainak neve is nyilvános. Több egyeztetés is volt a szakszervezettel, és a kéréseiket beépítették a jogszabályokba – közölte.

MTI/Világgazdaság/hvg.hu

Kiírták az Út a középiskolába ösztöndíjpályázatokat

Megjelentek a következő tanévre szóló Út a középiskolába és Út az érettségihez ösztöndíjak kiírásai, amelyekre az általános és középiskolák júliusig nyújthatják be a tanuló-mentor párok pályázatait – közölte az Emberi Erőforrások Minisztériumának társadalmi felzárkózásért felelős államtitkársága május 22-én. A közlemény szerint az Út a középiskolába alprogram jelentkezési határideje július 3., az Út az érettségihez alprogramé július 31. Az elnyerhető támogatás a szeptember 1-jétől 2015. június 30-ig terjedő időszakra vonatkozik, a két alprogram keretösszege 1,8 milliárd forint. A 2005 óta működő Útvaló ösztöndíjprogram célja a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítése. A 2013/2014-es tanévben több mint 14 ezer hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló részesült ösztöndíjban az alprogramok keretében. A 2012/2013-as tanévtől valamennyi esélyteremtő alprogramba a támogatottak legalább 50 százalékáig roma származású tanulót kell bevonni – jegyezték meg.

Forrás: MTI

Nem adhat gyógyszert a diáknak a pedagógus

A pedagógusok nem adhatnak be semmilyenféle gyógyszert sem az iskolában, sem a kirándulásokon. Ez vonatkozik az olyan banális dolgokra is, mint a láz- vagy fájdalomcsillapító, de sebet sem láthatnak el, hiszen nem tudhatják, diákjaik allergiásak-e valamire. A rendszer meglehetősen életszerűtlen és merev, a legtöbb intézményben azonban nem szívesen kockáztatnak. A megoldás az lehet, ha a szülők a pedagógusnak adják át a gyógyszert. A táborokban már évek óta bevált rend, hogy nyilatkozatot kell kitölteni allergiáról és betegségekről. Ehhez hozzá lehet tenni a szülő hozzájárulását, hogy a beküldött gyógyszert a pedagógus beadja a gyerekeknek. Ez a megoldás osztálykiránduláson és az iskolában is hasznos lehet.

Forrás: pharmaonline. hu

Átadták az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny díjait

Átadta Hoffmann Rózsa köznevelési államtitkár az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny (OKTV), valamint a hozzá kapcsolódó, a Nemzeti Tehetség Program által alapított „Bonis Bona – A Nemzet Tehetségeiért” díjait május 30-án a fővárosban. Az Oktatási Hivatal közleménye szerint idén 72 középiskola 108 tanulója vett át az OKTV-n 1–2–3. helyezéért járó díjakat. Az oktatásért felelős minisztérium által meghirdetett versenyre ebben a tanévben 27 tantárgyból 38 kategóriában 30 417 jelentkezést regisztráltak, ami összességében 22 062 diákot jelentett. A tanulmányi versenyek népszerűségét jelzi, hogy 570 középiskolából, az ilyen intézmények több mint feléből indultak diákok. A döntőkben az 1–30. helyezést elérők 231 középiskola tanulója közül kerültek ki, ami azt mutatja, hogy igen sok intézményben folyik legalább egy területen magas szintű tehetséggondozó munka – írták. A Nemzeti Tehetség Program által alapított „Bonis Bona – A Nemzet Tehetségeiért” díjban – sokéves eredményes tehetséggondozó munkájáért – 49 pedagógus és oktató részesült. Az ünnepségen 20 matematikatanár kapta meg a Graphisoft SE által alapított Graphisoft-díjat, amelyet azok érdemelnek ki, akik e tantárgyban kiemelkedő tehetséggondozó munkát végeztek. A Balla György Matematikai Alapítvány a matematikaverseny gimnáziumi kategóriája első helyezettjének adott át különdíjat. A földrajz OKTV első három helyezettje pedig a Magyar Földrajzi Társaság által adományozott Ifjú Geográfus-díjat vehette át.

(Forrás: MTI)

A MaSzSz tárgyalásra hívja a kormányt

A Magyar Szakszervezeti Szövetség (MaSzSz) érdemi tárgyalásokat kezdeményez a kormánnyal. A szervezet az azonos célok elérése érdekében konstruktív, folyamatos együttműködésre készül. A sürgős, konkrét jogalkotást érintő kérdésekben ezért azt kezdeményezi, hogy a kormányalakítást követően, azonnal kezdődjenek meg a tárgyalások a következő témákban: a Munka törvénykönyvének, az egyéb jogállási törvényeknek és a sztrájk törvénynek a módosítása, a megszűnő kordedvezményes és a megszűnt kordengedélyes nyugdíjat felváltó új rendszer, a közsféra munkavállalóit érintő bérrendezés, a társadalmi párbeszéd új intézményrendszere.

Forrás: SZEF

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBBI!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalék áfával 4500 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk. Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féoldalas 60 000, a negyedoldalas 30 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 60 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: Millei Ilona

Technikai szerkesztő: Márfiné Bécsi Erika

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levél cím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8453

Felelős kiadó: Galló Istvánné elnök

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

ÉVET ÉRTÉKELT A PSZ

Az NPK nem az érdekeltek szándéka alapján jött létre

Pedagógusnap ajándék címmel tartott sajtótájékoztatót a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke, Galló Istvánné május 29-én. Beszért többek közt a pedagógus-életpályamodell, a Nemzeti Pedagógus Kar létrehozásának ellentmondásosságairól, a szakszervezet és a kormány közötti megállapodás, a kollektív szerződés létrehozásának a pedagógusok munkakörülményeire kifejtett hatásairól, valamint egy, a tanárokat rossz fényben feltüntető reklámra adott PSZ-reakcióról.

Galló Istvánné kronológiai sorrendben idézte fel az elmúlt tanév fontos eseményeit. Kezdte azzal, hogy a köznevelési törvény augusztus 31-i elfogadása nagyon meglepett, hogy zavartalanul kezdődhesse a tanév, és hogy az eredeti tervhez képest csökkentett mértékben ugyan, de megtörtént a régóta várt pedagógus-béremelés.

Tárgyalások és eredmények

A PSZ elnöke emlékeztetett arra, hogy a sztrájbizottság és a kormány megállapodásának köszönhetően a béremelést az eredeti, 2015-ös tervhez képest kiterjesztették 2013 szeptemberétől a pedagógiai intézetekben, a szakszolgálatokban, a gyermekvédelmi intézményekben dolgozó pedagógusokra is. A megállapodás másik, kézzelfogható eredménye volt, hogy minden munkaviszonyt beszámítottak a bértáblába való besorolásnál. Hozzátette, a pedagógus-béremelés sokaknak nem jelentett valódi keresetnövekedést. A pedagógus-életpályamodellről azt mondta, az igen ellentmondásos, akár a munkaterheléseket, akár a pedagógusok minősítési rendszerét tekintve. Közölte, a PSZ ezt a modellt nem tartotta jónak, kifogásait, kritikai észrevételeit, szakmai érveiket nemcsak a közvélemény, de hivatalosan az Emmi tudomására is hozták.

Mit kifogásol a karral kapcsolatban a PSZ?

A PSZ elnöke aktualitásánál fogva bővebben foglalkozott a Nemzeti Pedagógus Karral (NPK). Elmondta, szeptember közepén szembesültek a kollégák azzal, hogy a törvény erejénél fogva ők már az NPK tagjai. Egy olyan testületnek, amely 2013. szeptember közepén még csak jogszabályban létezett, és amelynek alakuló közgyűlése csak 2014. június 14-én lesz, ekkor fogadja el az alapszabályát, választja meg a tisztségviselőit. Kijelentette, a PSZ továbbra sem tartja indokoltnak az NPK megalakítását, a szakszervezet ez ügyben korábban az Alkotmánybírósághoz is fordult.

Kifogásolta, hogy az NPK küldötteinek a számát az előkészítő bizottság, illetve a választási bizottság állapította meg. Ők döntöttek arról, hogy összesen 20 választókerület lesz, 19 megyei és az egy fővárosi. Vagyis

ezerpedagógusonként lesz egy küldött a június 14-i küldöttgyűlésen. A PSZ elnöke két példával illusztrálta ennek hiányosságait. Mint mondta, Budapesten 28 531 pedagógus van, vagyis a fővárosnak elvben 28 küldöttre lenne, de a választási bizottság kikötötte, Budapestre csak 15 küldött jöhet. Pest megyében ugyanez a helyzet, ott 16 200 pedagógus dolgozik a statisztika alapján, 16 küldöttre lenne, ellenben csak 15 küldöttet küldhet. A kérdés az, hogy miért?

A küldöttekre a választókerületükben lévő pedagógusok 0,5 százalékának kellett május 12–14. között szavazni. Budapesten a 28 ezer pedagógus esetében a 0,5 százalék 143 fő, a jelöltnak ennyi ajánlást kellett kapnia, Nógrád megyében, ahol 2762 pedagógus van, elég volt 14 ajánló támogatás. A kar ideiglenes választási szabályzatában az szerepel, hogy a választásoknál érvényre kell juttatni az esélyegyenlőséget a jelöltek között. Vajon ez esélyegyenlőség? – tette fel a kérdést a PSZ elnöke.

„Ez egy olyan jelölés, eddig egy olyan küldöttválasztás volt, amikor is az NPK honlapján nem található semmiféle számadat arra vonatkozóan, hogy egy-egy jelölt hány ajánlást, megválasztása esetén hány szavazatot kapott, és arra vonatkozóan sincs semmiféle adat, hogy a 151 ezer pedagógusból hányan vettek részt a szavazáson” – folytatta Galló Istvánné.

Kifogásolta azt is, hogy nem ismert a kar alapszabálya, amelyet a küldöttgyűlés a tervek szerint elfogad június 14-én, és két héttel az esemény előtt azt sem lehet tudni, kik lesznek a jelöltek, illetve kik vannak a jelölőbizottságban. A PSZ elnöke levonta a következtetést is: „Összességében a Nemzeti Pedagógus Karról nagyon határozottan azt szeretném mondani, hogy nem az érdekeltek szándéka alapján, hanem a hatalom döntésének megfelelően jön létre, megalkotásának az előkészítésében nem vonták be a pedagógustársadalmat.”

A túlórákat ki kell fizetni!

A sajtótájékoztatón szó volt még a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal november 22-én aláírt kollektív szerződésről is. Ennek egyik értékeként emelte ki Galló Istvánné: „Elértük a munkáltatónál és az ál-

lamtitkárságnál, az Emminél, hogy elismerje, a közoktatásban van, létezik túlóra, és azt ki is kell fizetni.” Emlékeztetett az eredeti elképzelésre is: a 32 óra terhére fogják a pedagógusok a túlmunkát elvégezni. Ugyanakkor elmondta, a kollektív szerződésben leírtak betartatása az intézményi és a tankerületi szakszervezeti tisztségviselőknek sok esetben komoly küzdelmükbe kerül annak ellenére, hogy a PSZ a kollektív szerződés minden pontjához nagyon részletes értelmezést adott ki. Az intézményvezetők, a járási tankerületi vezetők nemegyszer törvénytelenre kényszerítik a pedagógusokat akkor, amikor nem engedik dokumentálni a túlmunkát, ezzel a túlórapénz kifizetését.

A PSZ elnöke felhívta a figyelmet arra, hogy idén még nem kaptak a pedagógusok a béren kívüli juttatásra ígéretet. Emlékeztetett arra is, hogy április 30-ig volt a tanároknak lehetőségük a portfóliójuk feltöltésére, miközben a minősítési rendszer kidolgozása még csak most van folyamatban. Ezt az eljárást a PSZ nem tudja elfogadni.

Sérelmesnek nevezte, hogy kollégái semmiféle jutalmat nem kapnak pedagógusnap alkalmából az elmúlt egy év munkájáért, holott „legalább egy évben egyszer erre a költségvetésnek is figyelmet kellene fordítania”. Szót ejtett arról a reklámról, amely azt sugallja, hogy „megvehető a tanárok”. A PSZ emiatt közleményt adott ki, és a Magyar Reklámszövetség reklámetikai bizottságához fordult. Hozzátette: „Nem szeretném, ha bárki azt a képzetet alakítaná ki, hogy a Pedagógusok Szakszervezete ilyen csip-csup dolgokból csinál ügyet, ahelyett, hogy a kollégákat feszítő, lényeges gondokkal foglalkoznánk. Azzal is foglalkozunk, de úgy gondoljuk, hogy nem mehetünk el szó nélkül ilyen jelenségek mellett sem.”

Beszélt arról is, hogy a konvergencia-program szerint a kormány a következő három évben nem kíván a közszféra bértábláján változtatni, emiatt pedig az Országos Köszolgálati Érdekegyeztető Tanácsnak sokkal erőteljesebben kellene kifejteni tevékenységét. Ennek megfelelően a tanács munkavállalói oldala tárgyalásokat kezd.

Galló Istvánné közölte, a kormány összetételének véglegessé válása után a köznevelési törvénnyel kapcsolatban a PSZ tárgyalást kezdeményez. *M. I.*

Dr. Lovász László: „A LÉNYEGRE KELL KONCENTRÁLNI!”

Az MTA új elnöke szerint csak politikamentes oktatást szabad Magyarországon csinálni

A mondatot, miszerint a lényegre kell koncentrálni, dr. Lovász Lászlótól, a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) május 6-án megválasztott elnökétől idéztük. S hogy mi a lényeg? Egy hasonlattal élve: ha az ember az autóját is a legjobb szerelőhöz akarja vinni, akkor nem lehet, hogy legnagyobb kincsére, a gyerekére ne figyeljen oda, vagy azon próbáljon spórolni. A gyerekek tudásra van szüksége, amit csak jól képzett, társadalmilag és anyagilag is megbecsült tanítóktól kaphat. Az MTA új elnöke serkenteni szeretné azt a fajta gondolkodást, amelyik nem politikai székértáborok mentén húzódik, hanem az intelligens emberfők számának emelését tűzi ki célul. Azt mondja, a közoktatást kell mindenképpen, minden lehetséges eszközzel javítani.

– Nagyon köszönöm, hogy fogadott, és engedje meg, hogy mindenekelőtt gratuláljak a megválasztásához. Ennek nagyon jó visszhangja volt a társadalomban, mert a közvélemény szerint nem csókos, nem politikai kinevezett, hanem a posztra megfelelő, okos ember került az Akadémia élére. Sőt azt is hallani, ez inkább az Akadémiának tesz majd jót, mint önnek.

– Hát, köszönöm. Igen, mondjuk ez a felelősséget is növeli az emberen.

– Ön mire számít: az elnöki teendő könyvű feladat lesz vagy nehéz teher?

– Én arra számítok, hogy nehéz lesz. Éppen azért, mert az Akadémia viszonylag élvezi a köz bizalmát, amit meg kell tartani, és ez nagy felelősség. Nehogy ez a bizalom elsorvadjon vagy túlpolitizálódjon.

– Elnökként mit tart a legfontosabb feladatának?

– Általánosan megfogalmazható feladatként talán azt, hogy megőrizsem, vagy amennyire lehet, javítsam, hogy itt közös cél érdekében mindenki együtt dolgozzon. A konkrétabb feladatokat nézve szeretném elérni, hogy az akadémiai kutatóintézetekben vagy egy részükben ismét szakdidaktikai kutatások folyjanak. Amikor fiatal voltam, akkor az Akadémia ezen a területen nagyon színvonalas, világszínvonalú kutatásokat folytatott, aztán ez valahogy elsorvadt, elmaradt. Nagyon fájlalom, mert úgy érzem, hogy ez az akadémiai munkának komoly és állandó kutatómunkát igénylő, nagyon lényeges része. Az a környezet, az a tudásanyag ugyanis, amire egy gyerekeknek szüksége van, állandóan változik, és hogy azt hogyan kell tanítani, komoly tudást igénylő feladat. Ezt a tudást azonban csak komoly kutatások alapján lehet megszerezni.

– Ön a Fazekas Mihály Gimnázium tanulójaként már 16 évesen diákolimpiai aranyérmet nyert matematikából. A tehetségen kívül nyilván jó oktatás is kellett ahhoz, hogy ilyen eredményesen tudja kibontani a képességét. Hogy látja, Magyarországon elsorvadt ez a folyamat, és a kreativitás kibontakoztatása helyett az oktatás most

inkább a magolás, a rend, a fegyelem iskoláját preferálja?

– Sajnos, ilyen is van, ugyanakkor vannak különböző tehetséggondozó kezdeményezések, mozgalmak, alapítványok, amelyek azért jelentős szerepet játszanak az oktatásban. De én azt hiszem, hogy a tanár, a tanító szerepét nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ehhez nagyon fontos a társadalmi, és ebbe nyilván beleértve az anyagi megbecsülés is. Véleményem szerint ezeket jelentősen emelni kellene. Egy nagyon egyszerű hasonlattal élve: az ember az autóját is a legjobb szerelőhöz akarja vinni. Épp ezért nem teheti meg, hogy a legnagyobb kincsére, a gyerekére nem figyel oda, vagy azon próbál spórolni.

– Vagy odafigyelne, de nem ismeri, nem is tudja befolyásolni a választékat...

– Minden ott kezdődik, hogy az egyetemre, tanár szakra több tehetséges gyerek jelentkezzen. Én aggódom amiatt, hogy az értelmiségi-utánpótlás Magyarországon nagyon ugyanabból a körből kerül ki. Nagyon kicsi a társadalmi mobilitás, és félek tőle, hogy ez csak romlik, bizonyos területek teljesen leszakadnak. Én azt látom, hogy a matematikában – ahol talán a zenével együtt a legfiatalabb korban lehet felfedezni, hogy kinek van tehetsége hozzá – vannak erőfeszítések, hogy az anyagilag elmaradt, szegény vidékeken is felfedezzék azt, akinek van tehetsége hozzá. Azt hiszem, hogy a matematikatagozatos osztályok összetétele szélesebb, mint az átlagos elit gimnáziumbeli osztályé. Ezzel együtt a tehetség felkutatásának kérdése általában nem kielégítő. Igen, a tanárnak, a tanítónak a szerepe nagyon fontos, de ha egy kistelepülésen vagy kisvárosban nincs ráhangolva, hogy azt a gyereket felfedezze, akkor sajnos az a gyerek felfedezetlenül marad.

– Ön szerint jó-e az, hogy mi az oktatásban nem egységes egészként kezeljük a tudást, hanem van egy kevésbé fontosnak tűnő közoktatás, van a fontosabb felsőoktatás, azon túl pedig a tudósképzés. Ön szerint, ha a tudásépítkezést egy várnak tekintjük, akkor nem az alapjának, a köz-

oktatásnak kellene a legerősebbnek, legstabilabbnak lennie?

– Ez teljesen így van. A közoktatást kell mindenképpen, minden lehetséges eszközzel javítani. Nekem az a véleményem, hogy amit egy jó középiskolában vagy egyetemen – ahol van kialakult színvonalas gárda, oktatás, műhely – elértek, azt mindenképpen meg kell őrizni. Hiszen ezek tudják segíteni a közoktatás szélesebb rétegeit is. Egyáltalán, az én vagy az Akadémia szempontjából nézve a tudósképzésnek ezek további lényeges lépései. De biztos, hogy valahogy a közoktatást erősíteni kellene.

– A most folyó átalakítása, az egységesítés gyakorlatilag pont az ellen szól, hogy ezek a gárdák, műhelyek megmaradjanak. Ön szerint az egységesítés lerontja majd a meglévő műhelyek lehetőségeit?

– Ettől én is félek. Ám, amióta az eszemet tudom, a különböző kormányzati körök részéről időről időre volt olyan törekvés, hogy elitképzés nem kell. Én azt hiszem, hogy a pénzspórolás néhány gimnázium megszüntetésével vagy lenyomásával minimális, viszont a kára hosszú távon érződik, tehát ez semmiképpen nem jó út. De az biztos, hogy a közoktatással törődni kell, és a törődésben az anyagi támogatás emelése nagyon fontos elem.

– Tudósként hogy látja, Magyarországon ma mennyire fontos a tudás?

– Én úgy látom, hogy a magasabb képzettség – erre statisztikák is vannak, de ismeretesi körömben is azt tapasztalom – fontos. Egyszerűen szólva hosszú távon sokkal jobban érvényesül valaki az életben, jobb feltételekkel jobb életpályát fut be, ha magasabb a képzettsége. Tehát arra kell törekedni, hogy minél több embernek minél magasabb képzettsége legyen. A problémát nyilván az okozza – és most nem akarok írástudatlan tömegekről beszélni, pedig sajnos arról is kellene –, hogy a mai világban egy gimnáziumi végzettség nem ad annyit, amennyivel komoly szerepet tud játszani az illető az életben. Úgy gondolom, hogy ahhoz is kell képzettség, ha kisvállalkozást indít valaki.

(Folytatás az 5. oldalon)

Dr. Lovász László: „A LÉNYEGRE KELL KONCENTRÁLNI!”

(Folytatás a 4. oldalról)

A nyelvtudás egyre inkább, hiszen nagyon kevés olyan kisvállalkozás van, amelynek ne volna valamiféle nemzetközi kapcsolata, vagy mert elad, vagy mert vesz, tárgyalt. De jónak, szükségesnek találnám, hogy minél többen részesüljenek közgazdasági, jogi, statisztikai képzésben.

– **Csakhogynálunk éppen levették a tankötelezettség korhatárát. Ön szerint ez gy jó irány?**

– Én úgy éreztem, hogy ennek az üzenete nem jó. Azt megértettem, hogy volt egy konkrét probléma – ha jól emlékszem, az volt a fő érv, hogy van a tanulóknak egy olyan rétege, amelyik 16 éves koráig még az általános iskolát sem végzi el, és már nem is fogja –, amit kezelni kellett. De szerintem valakinek 16 éves korában is benőhet a feje lágya, és rájöhethogy tanulnia kell. Véleményem szerint ezt a problémát valahogy máshogy kellett volna kezelni.

– **Ön szerint melyek azok a tárgyak, amelyek a szakoktatásban, a közoktatásban fontosak lennének, amelyeket hangsúlyosabban kellene tanítani?**

– A mai világban nagyon nehéz olyan szakmát mondani, amelyikben ne volna a számítógépre, az internetre szükség. Ahhoz már angolul is kell tudni. Én úgy gondolom, hogy nagyon sok mindenre volna szükség, ezért én inkább növelném az általános képzés időtartamát, mintsem csökkenteném. De ezen belül valahogy el kéne érni azt is, hogy ne csökkenjen az érdeklődés az olyan, tanulásigényesebb, nehezebb tárgyak iránt, mint a matematika, fizika, kémia, és ne fordulhasson elő az, hogy az egyetem ilyen szakjain évek hosszú során át nem tudjuk betölteni a keretszámot. Pláne úgy, hogy ha be is töltjük a keretszámot, akkor is nagyon kevesen jutnak el a három év végére.

– **Ön szerint hol kapott gellert a magyar oktatás? Mikor? Mert az ön által említett tárgyaknak az oktatása pénzigényes. Mikor kezdődött az, hogy akkor inkább tanítsunk több magyart meg történelmet, mert az kevesebbe kerül?**

– Ezt én nehezen tudom megmondani, és nyilván magyar- vagy történelemtanár barátaim meg azt mondanák, hogy ott se rózsás a helyzet, ott is javítani kéne. Az egyik dolog, amivel az oktatásnak számolnia kellett volna, és ahogy én látom, nem számolt, az az, hogy mondjuk az én gyerekkoromhoz képest hat napról öt napra csökkent a hét. Ez azt jelenti, hogy mintegy 17 százalékkal kevesebb napot

tanulnak a diákok. Talán valamit nyúlt a tanév, de nem annyit, hogy ezt az időt behozza. Többen is tanulnak, mint korábban, ami persze azzal is jár, hogy a tanároknak nehezebb a dolga, mert heterogénebbek az osztályok. Szóval a kérdésére nem tudom a pontos választ, de én azt gondolom, hogy leginkább a tanári pálya presztízsének a csökkenése az az alap, ami a legnagyobb kárt okozta és okozza.

– **Milyennek látja ma a pedagógusok helyzetét?**

– Erről csak mint magánembernek vannak értesüléseim barátok meg ismerősök révén. Én úgy látom, hogy a fiatalabbak nagy reményeket fűznek a pedagóguséletpálya-modellhez. Az idősebbek talán kevésbé, mert úgy érzik, hogy az leginkább őket sújtja, mint ahogy sok esetben sújtja is. Nem ismerik el a végzettségüket, lényegében vissza lettek minősítve, és ezt nagyon sokan rosszul élik meg. A nyugdíjazások is az idősebb korosztályt sújtották. Én ezt sajnálom, mert az az érzésem, hogy pont erre a tanárrétegre még nagyon nagy szükség volna, akár azért, hogy példát mutasson a fiatalabbaknak, akár azért, mert nagy tudású, gyakorlott pedagógusok, akik már megtanulták, hogy hogyan kell szót érteni a gyerekekkel. Nagyon sajnálom, hogy sokan elmentek nyugdíjba, más pályára. Gyakran a legkiválóbbak...

– **És milyennek látja a tanulók helyzetét?**

– Ezt elmondhatom, négy gyerekem van, hét unokám, úgyhogy van tapasztalat. Hála istennek, ők jó általános iskolába, illetve gimnáziumba járnak, a gyerekek jól megvannak.

– **A szlogen szerint az esélyegyenlőség mindenkinél kár Magyarországon, csakhogyez a valóságban nem így van, mert egy kis faluban, ahol négy osztály működik egyben, egészen mások a lehetőségek, mint egy nagyvárosi, jó általános iskolában. Hogyan lehetne az esélyegyenlőséget akkor megteremteni, amikor a jó tanárok pillanatnyilag a jó városi általános iskolákban vannak, és – nem akarom megbántani őket –, de azért az esetek nagy többségében nem a legkiválóbb pedagógusok mennek el a kis faluba tanítani?**

– El tudom képzelni, hogy akik a legnehezebb körülmények között tanítanak, azoknak magasabb legyen a fizetésük. Ez talán valamit segítené abban, hogy egy pedagógusnak ne a legutolsó választása legyen az, hogy egy kis faluba megy tanítani. Nagyapám egy kis faluban volt tanító, eszébe sem jutott, hogy ő máshol tanítson. Az ő élete az a falu volt. Aztán kitelepítették, mert a falu Szlovákiában

volt. Így Magyarországra került, de akkor már idős lévén nagyon sokat nem tanított itt. Azt hiszem, hogyha egy faluban kialakul egy jó közösség, annak lehet vonzereje, lehet egy tanítónak sikerélménye, ha egy gyereket bejuttat először gimnáziumba, majd az egyetemre. Valahogy ezt kell kialakítani. De ha valaki állandó anyagi gondokkal küzd, és ezenkívül még a környezete le is nézi, akkor nem fogja vállalni. Szerintem tehát valami módon meg kell erősíteni a tanítók, a tanárok pozícióját.

– **Hol kéne kezdeni? Mivel, reformmal? Volt ilyen néhány évtizede, és a pedagógusok lelkes reformerek voltak. Ma meghallják ezt a szót, és – nem pusztán saját hibájukból – rosszul lesznek. Mi segíthetne?**

– Szerintem ezt csak úgy lehetne, ha a pedagógusok körében, akik újat akarnak, kísérleteznek. Ilyen csapatokat kellene összeállítani, és remélem, hogy ezeknek a csapatoknak a sikere, a lelkesedése másokat is ösztönözne.

– **Most is vannak ilyen csapatok, csak elszigeteltek, ráadásul rögtön rájuk sütik a bélyegget, hogy politikailag elkötelezettek valami más irányba, mintsem a központi elvárás.**

– Valahogy ezt kellene leküzdeni. Leküzdeni, hogy a szakmába rögtön beléassuk a politikát.

– **Lehet politikamentes oktatást csinálni Magyarországon?**

– Szerintem csak olyat szabadna. És azért igazából, hogyha néhány kényes kérdéstől eltekintünk, mint például Horthy Miklós megítélése, akkor a tananyag nagy része politikamentes. A matematikába, fizikába, kémiába nehéz belevinni a politikát. Azért az irodalom nagy része is politikamentes. Mindenki meg egyezik abban, hogy a Toldi vagy egy Petőfi-költemény gyönyörű. Én olyan rendszerben nőttek fel, ahol azt is megtanultuk, hogy rá kell legyinteni bizonyos dolgokra. Olvastuk Lenin műveit, kipipáltuk. Szóval valahogy a lényegre kellene koncentrálni!

– **Ön tanított Amerikában is. Hogy látja, mi a különbség az amerikai és a magyar módszer között?**

– Amerikában a felsőoktatásnak van ez az első négy éve, amit párhuzamba lehet állítani nálunk a három évvel. A különbség az, hogy ott ez a négy év lényegében általános képzés. Azoknak persze, akik már eleve nagyon határozottan tudják, hogy milyen területen akarnak kutatók lenni, van lehetőségük arra – ha nem is annyira, mint nálunk –, hogy specializálódjanak. De a többség számára, amikor az

(Folytatás a 6. oldalon)

Dr. Lovász László: „A LÉNYEGRE KELL KONCENTRÁLNI!”

(Folytatás az 5. oldalról)

egyetemre belépnek, még egyáltalán nem világos, hogy mik akarnak lenni. Én azt hiszem, hogy ezt a képzést a szükség hozta magával. Amikor a mai egyetemi képzés kialakult, akkor egy korosztálynak a 6-8 százaléka került a felsőoktatásba, talán annyi sem. Ma már jóval többen. Amerikában most 60 százalék körül van, de a többség nem kutatóorvos, mérnök vagy építész lesz, hanem közhivatalnok, kisvállalkozó, valamilyen cégnél valamilyen közép szinten dolgozó ember, akinek igazából ilyen általános képzettségre van szüksége. Mivel az amerikai egyetem eléggé piaci alapon működik, és a hallgatók fizetnek azért, hogy tanulhassanak, azt látom, nyilván megéri nekik. Úgy gondolom, hogy az egyetemi képzésben valahogy ebbe az irányba kellene nekünk is elmozdulnunk. Vagy tisztességes képzési célnak kitűzni azt, hogy valaki mondjuk két vagy három évig ilyen általános ismereteket tanul.

– **De hát tulajdonképpen a bolognai képzés ezt a célt szolgálta volna. Mi volt vele a baj? A hároméves általános képzés volt kevés?**

– Azt hiszem, az egyik ok az volt, hogy túl hirtelen lett bevezetve. A másik, hogy a társadalom azt várta el, hogy ha már valaki három évet jár egyetemre, akkor szakma legyen a kezében. Emiatt sokkal specializáltabbak lettek a hároméves képzések, alig valamivel általánosabbak, mint a korábbi ötévesek. Nagyon sok esetben majdnem hogy az történt, hogy a korábbi ötéves tananyagot próbálta meg az egyetem három évre összesűríteni, mert azzal akarta összehasonlítani, hogy ahhoz képest mi az, amit felad. És akkor természetesen minden tanszéknek, minden professzornak megvolt a maga véleménye arról, hogy az ő tárgyát aztán nem lehet kihagyni. Én úgy látom, hogy szinte merevebb lett a rendszer, mint volt korábban.

– **És akkor még nem beszéltünk a tandíjról.**

Magyarországon sokan úgy gondolják, hogy ha már tanul a gyerek, akkor az állam legyen olyan kedves taníttatni.

– Hát igen, ezt szoktuk meg. Egyébként sok európai országban így, vagy majdnem így van. Tehát vagy nincs, vagy csak szimbolikus tandíj van. Én híve vagyok valamennyi tandíjnak, csak az a lényeg, hogy az ne hogy bárkit is, aki szeretne tanulni, kizárjon a lehetőségből. Ehhez ki kell alakítani a megfelelő kölcsönök, ösztöndíjak, szociális ösztöndíjak rendszerét. Hogy merre kéne elmozdulni? Én azt hiszem, az jó irány, hogy megkülönböztessük az egyetemeket és a kutatóegyetemeket. És nem tudom, hogy hogyan kellene nevezni azokat az intézményeket, amelyek az amerikai mintára az ottani négyéves képzésnek megfelelő, nálunk talán hároméves általános képzést nyújtják. Azt hiszem, az kellene, hogy minden területen, megyében – de lehet, hogy nem kell ennyire szigorúan a közgazdatsághoz igazítani –, minden régióban legyen olyan felsőoktatási intézmény, ahová a tehetséges, helyi fiatalok beiratkozhatnak, tanulhatnak, és ezzel felkészülhetnének arra, hogy utána a helyi közigazgatásban elhelyezkedjenek, a vállalkozói rétegbe integrálódjanak. Azt hiszem, hogy egy ilyen intézmény a helyi szellemi életnek a központja tudna lenni, és ilyenre szerintem szükség van. Ugyanakkor egész más feladata van egy tudományegyetemnek, ami az öt-, hat-, a doktori programokkal nyolcéves, sokkal alaposabb képzésben a magasán kvalifikált értelmiséget képi.

– **Ön szerint lehet-e közmegegyezést kialakítani a magyar oktatásban arról, hogy mi az, amit mindenkinek tudnia kell, mi az, ami hozzátartozik az alpműveltséghez, és az MTA mint testület hajlandó lenne-e ennek a közmegegyezésnek a kialakításában szerepet vállalni?**

– Az Akadémia szívesen ad lehetőséget, fórumot mindenféle vitának, de tudományos

kérdésben tud csak állást foglalni. Nagyon gyakran a korrekt, tudományos álláspont az, hogy a tudomány bemutat két elméletet, és azt: melyiket milyen érvek támogatják. Az már nagyon gyakran politikai, kultúrpolitikai döntés kérdése, hogy melyiket fogadják el. Az érveket jól és világosan összeszedni, vitákat rendezni, kiegyensúlyozott kiadványokat kiadni, ebben az Akadémia tud szerepet játszani. Talán abban is, hogy serkentse azt a gondolkodásmódot, amelyik tudomásul veszi, itt nemcsak arról van szó, hogyan ítéljük meg Vass Albertet, Horthy Miklóst vagy Kádár Jánost, de azt is tudja, mitől lesz intelligens egy ember. Például, ha valaki soha nem tanult részleteiben a dél-amerikai történelemről, de valami üzleti kapcsolat révén mégis odakerül, akkor hamar tudjon tájékozódni abban, hogy ott mi a helyzet. Ehhez az is kell, hogy tudja átlátni, megtanulja értékelni a történelmi folyamatokat. Nyilván sok ilyen példát lehetne mondani. Ezek módszertani kérdések, amelyekben nyilván a történelemtanároknak, illetve történelemdidaktikával foglalkozó kutatóknak kell valahogy megegyezniük.

– **És az Akadémia az ön elnöksége alatt fel fogja vállalni ennek a gondolkodásmódnak a serkentését?**

– Szeretném elkezdni, illetve újrakezdeni ezt a munkát, szeretném, hogy ez a serkentés szervezeten is megtörténjen. Persze, ehhez nagyon sok partnerre van szükség. Muszáj a kormánnyal együttműködni, mert a pénzügyi támogatáson túl ők azok, akik esetleg áldásukat tudják adni arra, hogy egy kísérlet ne csak itt, a környéken levő általános iskolák egyikében, de mondjuk egy szatmári általános iskolai osztályban is folyhasson. És szükség van a tanároknak, a tanítóknak az együttműködésére is!

– **Köszönöm az interjút!**

Millei Ilona

Lovász László 1948. március 9-én született Budapesten. 1971-ben matematikusként végzett az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Természettudományi Karán. 1971–1975 között az ELTE tudományos főmunkatársaként dolgozott, 1975–1982 között docensként vezette a szegedi József Attila Tudományegyetem Geometriai Tanszékét. Egyetemi tanári kinevezése után, 1978–1982 között tanszékvezető egyetemi tanárként folytatta munkáját Szegeden. 1982 óta az ELTE egyetemi tanára, 1983–1993 között a számítógép-tudományi tanszék vezetője. 1993–2000 között a Yale Egyetem Számítógép-tudományi Tanszékének professzora volt, 1999 és 2006 között a Microsoft informatikai cég kutatásvezetőjeként dolgozott. 2006–2011 között az ELTE TTK Matematikai Intézetének igazgatója volt, azóta az intézet professzoraként tanít.

Tudományos pályafutását még középiskolás korában kezdte, 1964 és 1966 között, három egymást követő évben nyert aranyérmet a Matematikai Diákolimpián. 1970-ben a matematikai tudomány kandidátusa, 1977-ben a matematikai tudomány doktora lett. Harmincegy éves volt, amikor 1979-ben az MTA levelező tagjává választották, 1985-től az Akadémia rendes tagja, 2008-ban az MTA elnökségi tagjává is megválasztották. 1987–1994 között a Nemzetközi Matematikai Unió (IMU) Végrehajtó Bizottságának választott tagja, 2007–2010 között a végrehajtó bizottság elnöke volt. Elsősorban kombinatorikával és számítógép-tudománnyal foglalkozik. Több mint 250 tudományos publikáció és kilenc könyv szerzője, társszerzője. 1981-ben a párizsi Európai Tudományos és Művészeti Akadémia, 1991-ben a londoni Európai Akadémia, 2007-ben a Svéd Királyi Akadémia, 2012-ben az Egyesült Államok Nemzeti Tudományos Akadémiája is felvette tagjai sorába.

1982-ben megkapta a Fulkerson-díjat, 1985-ben állami díjjal tüntették ki iskolateremtő tevékenységéért. 1999-ben neki ítéltek oda a matematikusok Nobel-díjának tekintett Wolf-díjat, 2001-ben Corvin-lánccal, 2007-ben Bolyai János alkotói díjjal tüntették ki. 2008-ban Széchenyi-nagydíjat kapott, 2010-ben elnyerte a japán Nobel-díjként is emlegetett Kiotó-díjat, 2012-ben ismét Fulkerson-díjas lett.

BÁRMILYEN OKTATÁS JOBB A SEMMINÉL

A kisebb városokban is szükség volna szerényebb mértékű felsőoktatásra

A magyar potenciális növekedés üteme alacsony lehet, mondta a Világgazdaságnak adott interjújában Török Ádám, a Magyar Tudományos Akadémia új főtitkára. A közgazdász szerint az ok többek közt az oktatásban keresendő. „A kormány álláspontja, ha jól értem, az, hogy csak minőségi oktatást finanszíroz, pedig véleményem szerint bármilyen oktatás jobb, mint a semmilyen” – mondja Török Ádám.

VG – Jelenleg az infláció már kiveszett a gazdaságból, a foglalkoztatottság és a beruházások is növekednek. Mégis, a legtöbb közgazdász azt mondja, hogy a magyar potenciális növekedés 1 százalék körül van. Miért ilyen alacsony?

T. Á. – Félek, hogy igazuk van, és tényleg 1 százalék a potenciális növekedés. A magyar gazdaság hosszabb távra visszatekintve soha nem büszkélkedhetett magas potenciális növekedési ütemmel. Pár évvel ezelőtt, amikor a szlovák csoda elindult, és évente akár 7 százalékkal növekedtek, nekünk akkor is legfeljebb 3 százalék volt a potenciális növekedési rátánk. Magyarországon tartós okok állhatnak az alacsony növekedési ráta mögött. Az alacsony, GDP-arányosan 18-19 százalékos beruházási ráta elindult felfelé, de még nagyon sokat kell javulnia. A regionális és az oktatáspolitikai befolyásolja a potenciális növekedést.

A regionális problémákat nem tudta megoldani egyik kormány sem 1990 óta, azóta folyamatosan nőnek a különbségek.

Egy régió, a közép-magyarországi GDP/fő mutatója az EU-átlag felett van, a nyugat-magyarországi egy kicsivel alatta, a többi viszont a 80 százalékát sem éri el, és a legszegényebb magyar régiók a sereghajtók között vannak az unióban. Nagyon szétszaktított regionális struktúrájú országról van szó. A munkahelyeket teremtő tőkebeáramlás valahol Eger–Szolnok vonalában megállt.

Persze Kelet-Magyarországra is ment néhány nagynevű multinacionális vállalat, de ez nem tömeges tőkebeáramlás. Nyugat-Magyarország egyes ipari központjaiban pedig már megfelelő telephelyet és munkahelyet sem találnak könnyen a befektetők, vagyis a regionális különbségeket komolyan enyhíteni kell. Az alacsony potenciális növekedés az oktatással is magyarázható.

Ebben az ügyben a magyar kormányzat elég szigorú és szűkmarkú, ami mögött költségvetési kényszer is van, de az oktatásba való komoly befektetés eddig az összes nyugati és ázsiai példa szerint kifizetődő volt. A kormány álláspontja, ha jól értem,

az, hogy csak minőségi oktatást finanszíroz, pedig véleményem szerint bármilyen oktatás jobb, mint a semmilyen. Sokan vannak, akik soha nem fognak diplomás munkakörben dolgozni, de nekik is fontosak lehetnek a felsőfokú tanulmányok, hiszen a társadalomban való létezés és a kapcsolatrendszer kiépítéséhez, az úgynevezett „szociális képességek” kialakításához ez alapvető. A látszólag alacsony hatékonysággal megtérülő humán befektetés is jobb, mintha nem adnak pénzt az oktatásra. Az utóbbi esetben ugyanis a felsőoktatás kutatási kapacitása leromlik, a rendszer szétesik, a hallgatók pedig külföldre távoznak. Nem lehet elképzelni az országot úgy, hogy néhány pontja növekszik, a többi pedig nem. Ezért fontos, hogy kisebb, pár tízezer fős városokban is legyen valamilyen, akár szerényebb minőségű felsőoktatás.

(Az Alacsony a potenciális növekedés címmel adott, május 20-án a Világgazdaságban megjelent, Török Ádámmal készült interjúból közöltünk egy részletet.)

A TANKÖNYVESEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK ÁLLÁSFOGLALÁSA

A csaknem negyed évszázada alakult és azóta folyamatosan működő Tankönyvesek Országos Szövetsége (Tanosz) felhívja az illetékesek és a közvélemény figyelmét arra, hogy a rendszerváltozás egyik sikeres lehetősége és eredménye a több évszázados magyar hagyományokhoz visszatérő, minőségi (minősített) választékot kínáló, országsszerte folyó, nemzeti értéket, európai színvonalat jelentő, verseny-szerű tankönyvkiadás és -ellátás jelenleg veszélyes, súlyos helyzetbe került.

Visszatérőben van a magyar földön csak a szocializmus időszakában próbált, jelenleg a szegény és elmaradottabb országokban folyó központi (állami) tankönyvellátás, amely – egységes jellegéből adódóan – nem lehet tekintettel sem a gyerekek eltérő képességeire, érdeklődésére, körülményeire, sem a pedagógusok és pedagógia különböző módszereire, sem pedig az ország különböző területein létrejött és szorgalmasan, kreatívan, de az állami előírásokat eddig is szigorúan követve dolgozó kiadói műhelyek sajátos „hozzáadott értékeire” (pl. egyéni stílus, multimédiás technikai kiegészítések stb.).

A tankönyvellátás közös nemzeti ügyünk, amelynek óvása nemcsak a néhány kiadói műhely érdeke, hanem az ezekben alkotói lehetőségeket kapó szerzők, szerkesztők, grafikusok, lektorok stb. ezreinek, a tankönyvválasztó, tankönyvhasználó pedagógusok tízezeinek, a tankönyveket használó diákok (és szülei) százezreinek közös és féltett ügye. A voluntarista jellegű átrendezés a jelenleg kétségtelenül fennálló tankönyvbőséget a „fűnyírólév” alkalmazásával kívánja megoldani, lekaszabolva a jelenleg virágzó, érzékelhetően és bizonyíthatóan magas színvonalú értékeket kínáló magyar tankönyvmező jó néhány értékes, jól bevált, közkedvelt könyvét is. Az eddigi bőséges választékkal szemben tantervenként csupán két-féle tankönyvet hagyta meg, adna, pontosabban kölcsönözne a ta-

nulóknak, szűkítve, szegényítve az iskolai tanulás-tanítás eszközrendszerét. (Visszatérő kérdések, hogy sérülnek-e az alkotók és felhasználók eddig biztosított, illetve az eljárások során szerzett jogai, a jogszabályok gyors változtatásával, netán vitatható alkalmazásával mennyire sérül jogbiztonságunk, avagy a jó erkölcs követelménye.) Az állami (oktatási) irányítást esetleg jó célok, szép eszmék (például az esélyegyenlőség, ingyenes tankönyvek biztosítása stb.), praktikus gazdasági, takarékosági elgondolások vezérlik. De a megvalósítás során a kapkodó, ellentmondásokkal terhelt, a nemzeti hagyományokkal szakító, az érintett, érdekelt pedagógusok szakmai szervezeteivel nem egyeztető, észrevételeiket figyelembe nem vevő átalakítás hatalmas károk és zavarok kialakulásához vezethet, pedig ezeket el lehetne és el kellene kerülnünk.

A Tanosz a támogató pedagógus- és könyvszakmai szervezetekkel egyetértésben segítő szándékkal arra kéri a döntéshelyzetben lévő vezetőket, elsősorban az oktatásirányítás vezetőit, hogy folytassunk szakmai tárgyalásokat, ezzel nyíljon lehetőség az igazság tény-szerű megvilágítására, a jelenleg jellemző „fél igazságok” tisztázására, az új tanév küszöbén ránk háruló, sürgős teendők megoldására, vagyis a korábban (évtizedekig) gördülékenyen, jól működő tankönyvellátás biztosítására.

NEVELŐSZÜLŐK AZ ISKOLAPADBAN

Sokan úgy érzik, lehetetlen feladatot kaptak

A kormány tavaly úgy döntött, hogy akik korábban nem voltak nevelőszülők, azoknak 500, a már gyereket nevelőknek 400 órás tanfolyamot kell a jövőben elvégezniük ahhoz, hogy a család egyben maradjon. Ha az uniós forrásból megvalósított előírásoknak nem tesznek eleget, a gyereket másik családba helyezik. Ez érvényes azokra is, akik hozzátartozójuk, rokonuk, barátjuk gyermekét vették magukhoz. A nevelőszülők közül sokan úgy érzik, hogy a kötelező, irreálisan nagy nehézséget jelentő tanfolyamot képtelenek lesznek elvégezni. Ám ha ez megtörténik, elveszik tőlük a gyerekeket. Eddig nyolc osztályt kellett végezniük ahhoz, hogy gyerekeket neveljenek, most jogot, etikát és angolt tanulnak. Ha sokat hiányoznak, visszafizettetik velük a 390 ezer forintos tandíj árát.

Az idén még csak egyetlen szombatot, március 15-ét töltötte otthon az a nevelőszülő, aki a Népszavát tájékoztatta arról, milyen helyzetbe kerültek a kormány által kitalált, kötelező képzés miatt. Totális káoszról számolt be. Mint kifejtette, „átgondolatlan a tananyag mennyisége és az óraszám, a szervezés kritikán aluli, a tankönyv használhatatlan”.

A munkahelyek nem tolerálják

Korábban választani lehetett, melyik nap szeretnének tanulni a szülők. Sokan azért döntöttek a szombat mellett, mert akinek van munkája, más napon nem is tudna menni, akinek meg nincs, a gyerekek felügyeletét ekkor tudja másra bízni. Igaz, a kormány által biztosított, napi bruttó ezer forintból ezt sem tudják sokan fedezni. Ezért inkább a hiányzást vállalják, csakhogy összesen az órák 20 százalékáról lehet távol maradni. Aki ennél többet hiányzik, annak vissza kell fizetnie a tanfolyam díját, 390 ezer forintot.

De más nehézséggel is meg kell küzdeniük a nevelőszülőknek. Nemrég arról tájékoztatták őket, hogy „gyorsítani kell a menetet”, mégpedig „a legutolsó magyarázat szerint, azért, hogy december közepére minden adminisztráció kész legyen, és el tudjanak számolni az EU felé”. De tőlük senki nem kérdezte, hogyan oldják ezt meg. Azok, akik dolgoznak, képtelenek több napot vállalni, „a munkahelyek nem tolerálják a nevelőszülőseget, volt, akit már fenyegettek, hogy kirúgják, mert tanfolyamra jár, és emiatt kívánságai vannak”. A csoport nagy része 10-15 kilométert utazik a képzés helyszínére, de vannak, akik 80-at tesznek meg oda, és ugyanennyit haza.

Kemény tananyag, nehéz képzés

A tananyagot is sokan kifogásolják. Jog, szociológia, etika, pszichológia, kommunikáció, munkajog, gyámügyi és dokumentációs feladatok, munkavédelem, angol nyelv. Ezek

ből áll a képzés. A lapnak nyilatkozó nevelőszülő elmondása szerint a tankönyvek használhatatlanok, csak az órai jegyzetelésükből tanulnak. A vizsga sem lesz egyszerű, minden tárgyból – ún. modulból – vizsgázni kell, amit szóbeli, írásbeli, sőt gyakorlati záróvizsga is követ. Egy 12-20 oldalas dolgozatot kell írni, amit majd meg kell védeni. Még a képzés alatt gyakorlati időt kell tölteni egy nevelőszülő-társnál, illetve gyermekjóléti szolgálatnál vagy gyermekotthonban.

„Főleg azoknak nehéz ez a képzés, akik már évek óta nem tanultak komolyan, az egyszerű embereknek, akik azért még nagyon jó nevelőszülők. Eddig nyolc általános iskola megléte volt a nevelőszülőség feltétele” – mondta az anyuka, és hozzátette: több ismerőse azon gondolkodik, nem vállalja a képzést, inkább abbahagyja a nevelőszülőseget.

(Forrás: nepszava.hu)

A gyermek nem egy zsák liszt

A támogatásra összegyűjtött pénz elúszik

„Azt mindenkinek tudnia és éreznie kell, hogy a gyermek egy kincs, nem olyan, mint egy zsák liszt, amit különböző kereskedelmi csatornákon összevissza adogatunk, ezt fontos tudatosítanunk, mert nagyon nem mindegy, hogy hova, milyen családhoz kerül, milyen ellátást kap, milyen körülmények között él egy gyermek, ezért az adminisztrációra a jövőben is szükség lesz” – közölte Soltész Miklós az InfoRádióban május 23-án. A szociális és családügyért felelős államtitkár ugyanakkor jelezte, a kormány azért vezette be a gyermekvédelmi gyámság intézményét, hogy minden, a gyermek nevelésével és gondozásával nem közvetlenül összefüggő adminisztrációs terhet levegyen az otthonokban és a nevelőszülői ágazatban dolgozók válláról.

Soltész Miklós azt mondta, már eddig is pozitív irányba változott a gyermekvédelem rendszere, de a cél az, hogy minél kevesebb gyerek kerüljön otthonba, és minél több nevelőszülőhöz. Az elmúlt három-három és fél évben mintegy 1200 gyerek került át a nevelőszülőkhöz, és a folyamat fel fog gyorsulni – tette hozzá. Sajnos kellenek otthonok is, mert lesznek olyan gyerekek, akiket nem tudnak nevelőszülőknél elhelyezni, de a megüresedéssel „az életbe felnőttként kikerülő fiatalok életét” segítenék. A kormány a megüresedő nevelőotthonokban kis apartmanokat alakítana ki azoknak, akik 18 éves koruk után kikerültek a gyermekvédelem rendszeréből, és nincs kihez menniük. Most 21 600 gyermek él nevelőotthonban vagy más szociális intézményben és nevelőszülőnél. Az államtitkár rossz tapasztalatnak nevezte, hogy az otthonteremtési támogatásra összegyűjtött pénz elúszik, olykor amiatt kerül elő a rokonság is.

Forrás: Hír 24

Elveszett fiatalok

Jelenleg is 171 tavaly eltűnt fiatal- és gyermekkorút keres a rendőrség, 2013-ban összesen több mint 12 ezer fiatal kerestek ilyen okok miatt – közölte az Országos Rendőrfőkapitányság szóvivője az eltűnt gyermekek közelgő világnapja alkalmából.

Kovács Viktória szóvivő elmondta: részben kalandvágyból, kíváncsiságból indulnak útnak a fiatalok, de jelentős azoknak az eltűnt fiataloknak a száma is, akik gyermekvédelmi gondoskodás alatt állnak, közösségi szállásokon vannak elhelyezve vagy elvált szülők gyerekei. Az Egyesült Államokban a hatéves Etan Patz eltűnésének napját Ronald Reagan amerikai elnök 1983-ban az eltűnt gyermekek nemzeti napjává nyilvánította. (Etan 1979 májusában tűnt el, amikor a szülei először engedték el egyedül az iskolába, de már az iskolabusz megállójához sem érkezett meg. Meggyilkolását két évvel ezelőtt vallotta be egy férfi, aki elmondta: megfojtotta a fiút, és a holttestet egy dobozba rejtette.)

Az eltűnt kiskorúak ügyét Európában a 2001-ben megalakult Eltűnt és Szexuálisan Kihasznált Gyerekekért Európai Föderáció karolta fel, amely ernyőszervezetként koordinálja a megelőzéssel és az eltűntek felkutatásával kapcsolatos feladatokat. A szervezet kezdeményezte, hogy május 25. legyen az eltűnt és bántalmazott gyermekek napja. A világnap célja, hogy ráirányítsák a figyelmet a megelőző stratégiákra és az országok közötti együttműködés fontosságára.

130 SULI MEGÚJUL

Csaknem 77 ezer diák kezdi meg az iskolát
ősszel állami fenntartásban

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (Klik) szerint hamarosan újabb, mintegy 130 iskolában kezdődhetnek fejlesztések a közelmúltban indított, tízmilliárdos program keretében. Idén 76 971 gyermek iratkozott be az állami fenntartású intézmények első évfolyamára – közölte **Marekné Pintér Aranka**, a Klik elnöke.

A Klik közlése szerint hamarosan újabb, mintegy 130 iskolában kezdődhetnek fejlesztések a közelmúltban indított tízmilliárdos program keretében. Közleményük szerint a TÁMOP-projekten belül megvalósuló szervezetfejlesztés célja, hogy az egyéni, szakmai tudás minél jobban hasznosuljon a szervezet egészében, minden területen felkészült és motivált szakemberek dolgozzanak. Ezt a folyamatot belső képzések, valamint olyan kezdeményezések ösztönzik, mint a pályázat a szervezeti párbeszédért.

Huszonhat Borsod-Abaúj-Zemplén megyei iskolában segítő szakemberek közreműködésével és oktatási eszközök beszerzésével már megkezdődött az intézményi fejlesztés. Hamarosan további mintegy 130 iskolában indul el hasonló kezdeményezés. A fejlesztések a pedagógusok mindennapi munkáját segítik mind a szervezeti, mind a szakmai területeken.

A Klik az állami nevelési-oktatási rendszer fejlesztéseiről több városban tart szakmai konferenciát intézményvezetők számára. A tájékoztató előadások elsődleges célja a Köznevelés az iskolában című projekt ismertetése, az intézményi lehetőségek bemutatása.

Húszezer gyerek tovább jár az óvodába

Idén 76 971 gyermek iratkozott be az állami fenntartású intézmények első évfolyamára – jelentette be a Klik elnöke május 28-án. Elmondta, hogy tavaly 84 ezer diák iratkozott be. Marekné Pintér Aranka emlékeztetett: a létszámok tavaly magasabbak voltak a szokásosnál, ekkor lépett ugyanis életbe a tankötelezettségről szóló új szabályozás.

Mint mondta, akkor is több tanuló maradt óvodában a szakértői vizsgálat alapján, és az idén is arról tudnak, hogy közel 20 ezren járnak tovább óvodába, ők egy évvel a hatodik életévük betöltése után kezdik meg általános iskolai tanulmányaikat.

A szabad iskolaválasztás jogával idén mintegy 16 ezer diák esetében éltek, körzetes tanulóként pedig több mint 60 ezer tanulót írtak be – közölte.

Az előbbieket elhelyezése is megoldott, a beiskolázáshoz kapcsolódva osztályok indításáról is döntöttek a fenntartók. Ahol az épületek befogadóképessége lehetővé tette, osztályok bővítésével, illetve tanterem-építéssel oldották meg, hogy a gyerekek elhelyezése biztosított legyen – közölte.

Az elnök azon kérdésre, hogy előfordulhat-e bárhol a tavalyihoz hasonló esetleges férőhelyhiány, elmondta: a kormány időben gondoskodott az infrastruktúra bővítéséről, beruházásokról, így a gyermekek elhelyezése megoldott.

Forrás: MTI

Összeültek a kulturális bizottság tagjai

Tévedés, hogy az oktatás nem szerepel a
bizottság nevében

Megtartotta első ülését az Országgyűlés Kulturális Bizottsága május 14-én. A bizottság tagjai az ellenőrző albizottság élére a fideszes **Törő Gábort** választották. **Hiller István** hozzászólásában „politikailag haszontalannak, szakmailag tévedésnek” nevezte a szakbizottság elnevezését: szerinte székely, hogy az oktatás és a sport nem szerepel a bizottság nevében, amely így megtévesztő. **Pósán László** ellenben úgy vélte, hogy a kultúra tag értelmezésébe beletartozik az oktatás és a testkultúra is.

A következő ciklusban a kultúra mellett az oktatás, a sport és a média szakbizottságaként is működő testület elnöke **Dúró Dóra** (Jobbik), alelnökei **Pósán László** (Fidesz), **Kunhalmi Ágnes** (MSZP), **Szászfalvi László** (KDNP), **Ikotity István** (LMP) és **Törő Gábor** (Fidesz) lettek, tagokként a Fidesz **Demeter Zoltánt**, **Dunai Mónikát**, **Hoppál Pétert**, **Kucsák Lászlót**, **Simon Róbert Balázst** és **Vinnai Győzöt**, az MSZP **Hiller Istvánt**, a Jobbik **Farkas Gergelyt** delegálta a bizottságba, amelynek a független **Szabó Szabolcs** is tagja lett.

Dúró Dóra emlékeztetett arra, hogy az új ciklusban is kötelező létrehozni ellenőrző albizottságot, új elem ugyanakkor, hogy a bizottság vizsgálati tevékenységet is folytathat. A bizottságok szerepe a részletes vitában is meg fog növekedni, akár a határozathozatal is megtörténhet itt a plenáris ülés helyett – emlékeztetett.

Hiller István hozzászólásában „politikailag haszontalannak, szakmailag tévedésnek” nevezte a szakbizottság elnevezését: szerinte székely, hogy az oktatás és a sport nem szerepel a bizottság nevében, amely így megtévesztő. **Pósán László** ellenben úgy vélte, hogy a kultúra tag értelmezésébe beletartozik az oktatás és a testkultúra is.

Dúró Dóra a helyettesítési sorrend tekintetében arra tett javaslatot, hogy az egyes számú alelnök **Pósán László** legyen, őt **Kunhalmi Ágnes** (MSZP), **Szászfalvi László** (KDNP), **Ikotity István** (LMP), majd **Törő Gábor** (Fidesz) kövesse; az előterjesztést a bizottság egyhangúlag elfogadta.

Az ellenőrző albizottság elnökének **Dúró Dóra** **Ikotity Istvánt**, **Pósán László** pedig **Törő Gábort** javasolta; a fideszes képviselő 8 szavazatot, az LMP-s jelölt 6 voksot kapott a szavazáson. Az ellenőrző albizottság tagjairól és alelnökről később szavaz a bizottság.

Dúró Dóra szakmai albizottságok létrehozására is javaslatot tett, mivel azonban a tagok között konszenzus alakult ki abban tekintetben, hogy erről a kérdésről csak később döntsenek, az elnök nem tette fel szavazásra az előterjesztését.

Forrás: MTI

Orbánnal egyeztetett a pedagóguskar vezetője

A Nemzeti Pedagógus Kar felállításának előkészületeiről tájékoztatta **Orbán Viktor** miniszterelnököt **Kőrösiné Merkl Hilda**, a kar megalakulását előkészítő bizottság elnöke – a kormányalakítást megelőző konzultációsorozat részeként folytatott – május 16-i megbeszélésükön. **Kőrösiné Merkl Hilda** a találkozón kérte **Orbán Vikort**, hogy a kabinet tekintse stratégiai partnernek a szervezetet. A tárgyaláson részt vevő **Balog Zoltán**, az emberi erőforrások minisztere kifejtette: azt várja a pedagóguskar megalakulásától, hogy tovább javul az oktatás szervezettsége és színvonala. Az egyeztetés résztvevői továbbá kifejezték azt a meggyőződésüket, hogy a Nemzeti Pedagógus Kar létrejöttével a szakma presztízse is nőni fog.

Forrás: MTI

SZAKMABECSÜLET KONTRA KORRUPCIÓ

A Pedagógusok Szakszervezetének közleménye a szakma becsületének megsértéséről

A Pedagógusok Szakszervezete minden pedagógus nevében tiltakozó közleményt adott ki az ellen, hogy egy humorosnak szánt, de a valóságban cseppet sem vicces reklámmal megsértse, hiteltelenséget tegyen a pedagógusokat, rombolják a szakma becsületét, a pedagóguspálya presztízsét. A közleményben tiltakozott az ellen, hogy az egyik, használt cikkeket eladásra és megvételre kínáló, ingyenes hirdetőportál saját népszerűsítése érdekében egy tanárt, személyén keresztül pedig egy egész szakmát megalázzon, a reklám elfogadhatónak állítsa be a korrupciót, arra biztasson, tanítson gyerekeket. A pedagógustársadalom lejáratására alkalmas reklám készítőjével szemben a PSZ reklámetikai eljárást kezdeményezett.

Aki még nem látta volna, a közleményből megtudhatta. „A tévében látható reklámban a tisztességes látszatába öltöztetett Baradlai tanár úr a használtcikk-portálon fellelve végre egy, a pénztárcájának leginkább megfelelő közlekedési eszközt, egy biciklit, elindul, hogy megvegye azt. Találkozik is az eladóval, de annyira elmerül az áhított járgány látványában, hogy az utolsó pillanatban veszi észre, a portékát egyik tanítványa, Kerekes kínálja eladásra. Ám a tanár annyira szeretné a biciklit, hogy túleszi magát ezen, kipróbálja, és meg akarja venni. Amikor a kamasz közli az árát, Baradlai tanár úr alkudozni kezd: »Nem

lehetne egy ötössel kevesebb?» A srác a biztos anyagi körülmények között élők magabiztosságával vágja rá: »Itt egy ötössel kevesebb, ott egy ötössel több...« A reklámírók ugyan a homályban hagyják, mi erre a pedagógus válasza, de abból, hogy Baradlai tanár úr végül elkarikázik a bringával – a »Kis pénz, kis foci« országában azt sugallják, elég szegény, gyáva és megalkuvó ahhoz, hogy korrupt is legyen.» A közlemény teljes szövege a www.pedagogusok.hu honlapon olvasható.

A Pedagógusok Szakszervezete a Magyar Reklámszövetség reklámetikai bizottságánál reklámetikai eljárást kezdeménye-

zett a pedagógustársadalom lejáratására alkalmas reklám készítőjével szemben, mert úgy vélte, az OLX.hu hirdetése sérti a Magyar Reklámetikai Kódex 8. cikkelyében megfogalmazottakat.

Volt, aki túl érzékenynek találta azt, aki megsértődik a reklámon. Bár a Magyar Reklámszövetségtől még nem kapott választ a PSZ, az egyik napilapban az ügyben nyilatkozó *Hamburger Béla* főiskolai tanár és reklámszakember például elmondta, az apróhirdetés-portál reklámfilmjét ő is kifogásolhatónak tartja, mivel az egyértelműen sérti a reklámetikai kódexet és a mai társadalomban érvényes normákat. - mi -

Összeült az Óvodai Tagozat Intézőbizottsága

A 2013–2014-es tanévben utoljára ülésezett az Óvodai Tagozat Intézőbizottsága.

Elsőként *Szabó Zsuzsa* alelnök asszony tájékoztatott bennünket a PSZ aktuális eseményeiről. Előkészítettük a következő tanév első küldöttértekezletét, melyet a tervek szerint a Gyógypedagógiai Tagozattal közösen rendeznénk, mivel a téma mindkét területet érinti: az SNI-s és a BTM-es gyerekek ellátása a gyakorlatban, illetve a logopédiai ellátás kérdései. A téma feldolgozásához a minisztériumból szeretnénk szakembert hívni.

Összegeztük a portfólióírás jó és kevésbé szerencsés gyakorlati tapasztalatait.

Ismét felvetődött az óvodapedagógusok kötött munkaidejének kérdése. Még mindig vannak területek, ahol nem jól értelmezik a törvény betűit, és törvénytelen módon kötelezik az óvónőket a napi nyolcórás munkahelyi bent tartózkodásra.

Szívesen felelevenítenénk a kihelyezett IB-üléseket, amelyek régebben kiválóan működtek, és nagyban segítették a tagozati munkát. Ezeknek az a lényege, hogy az IB tagjai saját területükre hívták kollégáikat, ahol bemutatták óvodájukat, munkájukat, és természetesen az ott folyó szakszervezeti, érdekvédelmi munkát is. A tervek szerint jövőre először Orosházára és környékére látogatnánk el.

Verba Attiláné tagozatvezető

Gondolatok a nyugdíjas létről

Az utóbbi időben igen sok nyugdíjasokkal, nyugdíjrendszerrel foglalkozó cikk, tanulmány, levél látott napvilágot, hiszen az ország lakosságának 22 százaléka részesül valamilyen nyugellátásban. Ezek szerint fontosak vagyunk. Vagy lettünk? Ez indított arra, hogy néhány gondolatot összegyűjtsék, amelyek talán még az aktívak számára is hasznosak lehetnek.

Az 1920-as években indult a nyugdíjintézmény Magyarországon, ami „várományfedezeti rendszer” volt, vagyis az időskor ellátására előre gyűjtötte a vagyont a befolyó járulékbefizetésekből és ezek befektetéseiből. Aztán a háború, majd az infláció és az államosítás elvitte a vagyont. A II. világháború után a szocialista rendszer ismét bevezette a nyugdíjat, de ez már „felosztó-kirovó” rendszer volt, vagyis az éppen aktívak járulékbefizetéseiből finanszírozták a nyugdíjakat. Jelenleg is ez a rendszer működik a magán-nyugdíjpénztári rendszer 2011-es felszámolása óta.

A felosztó-kirovó rendszer jól működik a piramis alakú korfával rendelkező országokban, ahol viszonylag kevés az időskorú és sok az aktív dolgozó. Stabílan működhet azokban az országokban, ahol „oszlop” alakú a korfa, bizonyos adminisztratív intézkedések megtétele mellett (pl. nyugdíjkorhatár-emelés). Probléma jelentkezik azonban azokon a helyeken, ahol a korfa „háromszöge” kezd a feje tetejére állni, vagyis kevés a munkaerőpiacra belépő fiatal, és az életkörülmények, egészségügyi ellátás javulásával növekszik az időskorúak száma. Ma Európa többségében, köztük Magyarországon is ez a helyzet, vagyis míg ma 1,3 járulékfizetőre jut egy nyugdíjas, addig 30 év múlva két nyugdíjas ellátását kellene kitermelnie egy aktív dolgozónak, annak ellenére, hogy 2022-től egységesen 65 évre emelkedik a nyugdíjkorhatár. Az akkori aktív dolgozókra ez több oldalról ró feladatokat: várhatóan a nyugdíjak csökkenését fogja magával hozni, ami azt jelenti, hogy a fizikai gondoskodáson kívül anyagilag is az aktívak gondoskodására fognak az akkori nyugdíjasok szorulni. Megoldás lehet az idejében elkezdett öngondoskodás, ami önmagában nem oldja meg a nyugdíjas lét értelmes, aktív eltöltését.

Azt gondolom, hogy ebben a szakszervezetnek is van feladata, mivel a PSZ-nek ma kb. 25 százaléka nyugdíjas. A nyugdíjtagozat ma is és a jövőben is kiemelt feladatának tartja az aktuális jogszabályok, rendeletek a tagsággal való megismertetését, a kortársak számára programok szervezését (kirándulások, kórustalálkozók, helyi társadalmi életbe való bekapcsolódás ösztönzése), valamint az aktív kollégák segítségét a céljaik elérésében (pl. demonstrációkon való részvétel).

Varga Ferencné,

a PSZ nyugdíjtagozatának elnökhelyettese

GYERMEKSZEGÉNYSÉG MAGYARORSZÁGON

Az Európai Bizottság a közelmúltban nyilvánosságra hozott jelentése szerint a szegénységgel és társadalmi kirekesztéssel érintett gyermekek aránya Magyarországon 40,9 százalék. Ezzel az eredménnyel hazánk Romániával, Bulgáriával és Lettországgal került egy csoportba.

A jelentés négy kategóriába sorolja a tagállamokat, aszerint, hogy a gyermekek hány százaléka van kitéve a szegénység, illetve társadalmi kirekesztés kockázatának.

Kockázati kategória/szegénységgel és társadalmi kirekesztéssel érintett gyermekek százaléka	Tagállamok
Nagyon magas kockázat (a gyermekek 40-52%-a érintett)	Lettország (40%), Magyarország (40,9%), Románia (52,2%), Bulgária (52,3%)
Magas kockázat (a gyermekek 31-35%-a érintett)	Anglia, Litvánia, Észtország, Horvátország, Olaszország, Írország, Görögország
Közepes kockázat (a gyermekek 22-30%-a érintett)	Észtország, Franciaország, Belgium, Luxemburg, Ciprus, Szlovákia, Lengyelország, Málta, Portugália
Alacsony kockázat (a gyermekek 15-21%-a érintett)	Finnország, Dánia, Svédország, Ausztria, Csehország, Németország, Szlovénia, Hollandia

A nagyon magas kockázatú országok között egyedül hazánk esetében emeli ki a jelentés, hogy a nehézségek ellenére nagy hangsúly esik a gyermekszegénység problémájára. A jelentés így fogalmaz: „Magyarország nagy figyelmet fordít a gyermekszegénység problémájára, hiszen már 2007-ben elfogadta a parlament a »Legyen jobb a gyerme-

keknek« stratégiát, majd született egy komplex program is, a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, ami Roma Stratégia néven is ismert. A stratégia megfelel az EU-elvárásoknak, noha számos fontos kérdésben ellentmondás van ez, és más, releváns stratégiák között. Más szavakkal, ellentmondás húzódik a különböző dokumentumokban rögzített kormányzati célok között. Egyes nagy léptékű közpolitikai döntések negatívan befolyásolhatják a társadalmi befogadást.”

A magas és nagyon magas kockázatú országokról (köztük hazánkról) a jelentés inkább negatív képet fest. A konzultáció alacsony szintje általános probléma, és miközben Magyarország esetén kiemelik, hogy bár történtek erőfeszítések ezen a területen, az érintettek bevonása továbbra is döntően formális maradt. Hazánk szintén negatív értékelést kapott a gazdasági válság hatásainak csökkentését célzó intézkedések területén. A jelentés szerint a megtett lépések nem voltak elegendőek, és nem voltak általánosan minden gyermek számára elérhetőek. Különösen problémásnak értékeli a jelentés azoknak a családoknak a helyzetét, ahol a szülők korábban már elvesztették a munkájukat.

A jelentés ajánlásokat is megfogalmaz, amelyek között kiemelten szerepel a gyermekjogi megközelítés fontossága, a gyermekek (mint érintettek) bevonásának szükségessége az őket érintő ügyekbe, valamint az összhang megteremtésének szükségessége a különböző kormányzati akciótervek és stratégiák között. *Forrás: Unicef*

Szüdi János

A grófi szérűn

Az oktatási államtitkár tankönyvügyekben kiadott utolsó intézkedéseinek egyike kiverte a politikusoknál a biztosítékot. Nevezetesen az a körlevele, amelyben eligazította az iskolákat, milyen módon, milyen termékek közül választhatnak az iskolák tankönyvet.

A politikusok, ahogy az illik, kihasználva a jó alkalmat és a néhány, még előttük nyitva álló sajtófelületet, aggódó hangon és aggódó arccal szálltak síkra a pedagógusok tankönyvválasztási szabadságáért, az iskolai önállóságért. Csakhogy az egész tankönyvügy jószerével hidegen hagyta azokat, akiket érint: a szülőket, a pedagógusokat, a tanulókat. Csakhogy az egész tankönyvügy egy epizód abban a folyamatban, amelynek eredményeképpen felszámolták a tanítás szabadságát és a tanulás szabadságát. Az államtitkári intézkedés persze tisztességtelen és jogellenes! De a közoktatás közneveléssé silányításának folyamatában – éppúgy, mint az ország jogállamból diktatúrává átalakításában – nem lehetséges jogszerű és tisztességes lépést találni. A jelenlegi hatalomgyakorlás lényege ugyanis éppen az, hogy áttekinthetatlenné tették a jogalkotást, a jogrendszert, felszámolták a jogállamot, a jogbiztonságot. Ezért az állami döntések nem a jog által meghatározott feltételekre épülnek, hanem a döntéshozók szubjektív, ezért kiszámíthatatlan értékítéletére. Miért lenne ez másképpen az oktatás terén? Az oktatásirányítás átalakításának is az a lényege, hogy csak az történhessen, amit az állam akar. Az iskolai önállóságot, a pedagógus szabadságát siratni, csupán azért, mert kaptak egy jogellenes, ezért nem létező ukázt az iskolák, teljesen értelmetlen annak tükrében, hogy 2013. január 1-jén az állam által az önkormányzatoktól lenyúlt iskolák megszűntek mint önálló szervezetek. Az állami iskola nem más, mint egy hivatali részleg, amelynek az a feladata, hogy végrehajtsa az állami parancsot. A hivatal és benne a pedagógushivatalnak utasítható. A köznevelés legfontosabb jellemzője az államosítás óta a „kézi vezérlés”. Az egyes intézmények, az intézményekben dolgozók tevékenységét nem a jog határozza meg, hanem az irányítást ellátók parancsai. Ezért tankönyvügyben kár siránkozni.

Az ország Sors szimfóniáját ez a hatalom írta meg. Lejátsztatásához kért és kapott felhatalmazást. Az oktatásban ehhez a kottát az állam a tankönyvekben rögzítette. Miután a megkezdett út befejezéséhez a folytatás jogát a hatalom megkapta, használatát – részéről teljesen érthetően – meg is követelheti. Az, hogy az a zene, amit e kották alapján le kell játszani, sokak szerint hamis, április 6. után semmit nem számít. Éppen az oktatáshoz kapcsolódóan lehetett volna, kellett volna valami közérthetőt üzeniük a választóknak, azoknak, akik komolyan azt gondolták, hogy azt a Sorsot, amit az országnak szánnak, nem kellene lejátszani. Talán érdemes lett volna közérthetővé tenniük, hogy a közmunkáslét nem lehet perspektíva gyermekeik számára. Talán érdemes lett volna közérthetővé tenniük, hogy a nyomorból a tisztas megélhetés felé vezető út a szabad iskolán, az egyénre szabott oktatáson keresztül érhető el. Talán érdemes lett volna közérthetővé tenniük, hogy a mindenki számára nyitva álló, az apánál különb gyermeket nevelő, szabad iskola csak szabad országban működhet. Nem sikerült! A nyomor, az iskolázatlanság, a reménytelenség ikertestvérek, annak a hatalomnak a szövetségesei, amelyik úgy gondolja, mindenki annyit ér, amennyire van. A nyomor, az iskolázatlanság, a reménytelenség együtt alkotják e hatalom legbiztosabb támaszát, a kiszolgáltatottságot. A kiszolgáltatott közmunkás hálás a kenyéradó gazdájának. A kiszolgáltatott pedagógus örül, hogy helyette döntenek. Az iskolai tankönyvrendelések elkészültek. Az Országházban a karmester beint a zenekarnak, kezdődhet a szimfónia. Vajon mikor merik a grófi szérű koldusai, rossz álmú zsellérjei hangosan kimondani, hogy övek – s nem grófjaiké – e bús élet és a kalászf?

TELJES EMBERRÉ VÁLNI

Sok ezer gyerek választott a Budapesti Nagy Sportágválasztó és Hangszerválasztón

Csúcsdöntés, hatalmas érdeklődés, tikkasztó májusi nyár, sportági kavalkád, hangszerek zsongása..., ezekkel a szavakkal lehetne leginkább jellemezni a május 23-án, 24-én lezajlott XIV. Budapesti Nagy Sportágválasztót és társrendezvényét a IV. Budapesti Nagy Hangszerválasztót, mely minden bizonnyal a főváros legsikeresebb és legizgalmasabb gyerek(elő) napi rendezvénye volt.

Minden csúcsát megdöntötte a rendezvény, hiszen mind a két napon ömlöttek a látogatók a helyszínre. A Budapesti Nagy Sportágválasztón először megjelenő, Világpark címet viselő, betétprogramban bemutatkozó nemzetek sportjátékaival együtt pedig a megjelenő sportágak száma is száz fölé emelkedett. Pénteken 143 oktatási intézményből több mint 9 ezer gyermek zúdult a Merkapot Sportközpontba, mely létszám felülmúlt minden szervezői várakozást. A két napon közel 22 ezer résztvevője, mondhatnánk nyugodtan: sportolója volt az eseménynek, hiszen a nagy sportágválasztón mindenki mozgott: a látogatók, a sportági képviselők, a bajnokok, az újságírók, a szervezők, de még a zenészek is!

Folyamatos csúcstámadások

A Magyar Olimpiai Bizottság támogatásának köszönhetően, a májusi Budapesti Nagy Sportágválasztó helyszínén a látogatók számára díjmentes sportantropometria-mérés is zajlott. A hetedik évet betöltött gyermekeknél elvégezhető mérés abban nyújt se-

gítséget, hogy a gyermek testi adottságaival összhangban válasszon magának sportágit.

A Magyar Olimpiai Bizottság aktívan is kitélepült a rendezvényre, ügyességi játékokkal, sportos kvízkérdésekkel és nagyon sok ajándékkal várta a látogatókat, akik folyamatosan „ostrom alatt tartották” a sátrát. A MOB nemcsak a látogatókat jutalmazta. A legkreatívabban, legötletesebben kitélepülő sportágnak felajánlott MOB Nívódíjjal ezúttal a Magyar Sí Szövetség rendkívül színvonalas megjelenését értékelte. A nagy sportágválasztó kiemelt támogatója, az ÁKK Zrt. a fiatalok számára különleges programokat kínált: a „blue-box” fotózás alkalmat teremtett arra, hogy más „bőrbe bújva” fotózkodhassanak.

A Mol az esemény szponzoraként, mászófalat telepített a helyszínre, ahol a „csúcstámadások” szünni nem akartak a két nap alatt.

A felállított nagyszínpadon folyamatosan érdekes és látványos sportbemutatókat láthattak az érdeklődők, a produkciók között pedig a megjelenő neves sportszemélyiségekkel, olimpiai, világ- és Európa-bajno-

kainkkal készített riportoknak lehettek szem- és fültanúi.

A sport és a zene összeköt

A szervezők a sporton túl idén májusban a zenei, hangszeres nevelés fontosságát is hangsúlyozták, így a látogatók a nagy sportágválasztó helyszínén a IV. Budapesti Nagy Hangszerválasztó részesei is lehettek. A kulturális eseményen a Hangszeresek Országos Szövetsége és a Nemzeti Filharmonikusok együttműködésének köszönhetően tematikus sátrakban ismerkedhettek meg az érdeklődők a hangszerekkel, és természetesen mindegyiket ki is próbálhatták zenei szakemberek instruálása mellett.

A „társítás” mintapéldája volt annak, hogy a sport és a zene nem elválaszt, hanem összeköt, és a napjainkban sokszor még mindig teljesen külön kezelt két terület harmonikusan megfér egymás mellett, sőt kiegészítik egymást, hiszen a ritmus, a kitarítás, az állóképesség, az edzés/gyakorlás mindkettőt jellemzi, és ahhoz, hogy teljes emberekké váljunk mind a zenére, mind a sportra valamilyen szinten szükségünk van.

XV. JUBILEUMI ORSZÁGOS PEDAGÓGUS-TENISZVERSENY

A Balatonalmádi Tenisz Klub és a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) immár tizenötödik alkalommal rendezi meg az Országos Pedagógus Teniszbajnokságot.

Időpont: 2014. július 4–5–6. (péntek–szombat–vasárnap). Mérkőzések: pénteken, 13 órától, döntők: vasárnap, kora délután.

Helyszín: Balatonalmádi, a Szent Erzsébet ligetben (Öregparkban) lévő, 6 db salakos teniszpálya.

Versenyszámok: férfi egyéni 40 éves korig, 40–55 éves kor között, 55 éves kor fölött; férfi nyílt páros; női egyéni 40 éves korig, 40–50 éves kor között, 50 éves kor fölött; női nyílt páros. *A versenyszámok összevonhatók.*

A részvétel feltétele: pedagógus végzettséget tanúsító diploma, oktató-nevelő munkában való részvétel. (A diploma vagy hiteles másolatának bemutatása a versenyre jelentkezéskor kötelező.)

Nevezési díj: személyenként 6000 Ft, amelyet a helyszínen, a regisztráláskor kell fizetni.

Szállás, utazás: A Pedagógusok Szakszervezete július 4–5-én minden PSZ-tag résztvevő számára ingyenes szállást biztosít (reggelit nem!) a *PSZ Győr Járási és Városi Szervezetének üdülőjében* (Balatonalmádi, Mikszáth K. út 12. Információ: *Torma Tiborné*, tel.: 70/375-6305). A szakszervezeten kívüliek a szállást önköltségi áron vehetik igénybe. Foglалás határideje (a PSZ-tagkönyv számának megadásával): 2014. június 15-ig. A sportszerű viselkedést a szálláshelyen is elvárjuk! A Balatonalmádi Tenisz Klub gondoskodik a megfelelő versenyfeltételekről, továbbá ingyenes strandbelépőt ad a résztvevőknek.

A szállás költsége: br. 2900 Ft/fő/éjszaka +450 Ft/fő/nap IFA. (Ezt a PSZ-tagoknak ingyenesen biztosítjuk.)

A szakszervezeti tagság igazolásához a 2014. évre érvényesített PSZ-tagkönyv bemutatása szükséges!

Utazás egyénileg. További információt a verseny főszervezőjétől, *Dudás Zsoltól*, a klub elnökétől (a 06/20/48-38-780-as telefonszámon, e-mail: *almaditenisz@gmail.com*) és a PSZ Országos Irodájától (06/1/322-8453; *www.pedagogusok.hu*) kaphatnak az érdeklődők.

Előzetes jelentkezés: 2014. június 15-ig a *PSZ Országos Irodájánál* (1068 Budapest, Városligeti fasor 10., telefon és fax: 06/1/322-8464, e-mail: *pedlap@pedagogusok.hu*). A jelentkezők írják meg levelezési címüket, munkahelyük címét, szakszervezeti tagkönyvük számát. Jelöljék meg, hogy milyen versenyszámban indulnak, és hogy szállásra, illetve étkezésre tartanak-e igényt.

HAT-HÉT ÉVESEK IS LÓGNAK NAPONTA A NETEN

Ingyenes szűrőszoftver a kiskorúak védelme érdekében

A kiskorúak védelme érdekében július 1-jétől ingyenes szűrőszoftvert kell biztosítaniuk az internet-hozzáférést nyújtó szolgáltatóknak – jelentette be a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára május 21-én. **Balatoni Monika** emlékeztetett arra, hogy az Országgyűlés tavaly fogadta el azt a törvénymódosítást, amely a kiskorúak által hozzáférhető internettartalom szűrhetővé tételéről rendelkezik. A jogszabály lényege: a kiskorúak sem otthon, sem pedig az általuk máshol használt számítógépeken ne férhessenek hozzá a számukra káros, jogellenes tartalmakhoz.

Az államtitkár közlése szerint a könnyen használható tartalomszűrő szoftvert a szolgáltatók honlapjáról lehet majd letölteni. Balatoni Monika elmondta, hogy szeptember 1-jétől már a nyilvános könyvtárak és iskolák számára is kötelező lesz a szűrőszoftverek használata.

Beszélt arról, hogy a kormányzat nem akarja a fiatalok internethasználatát megtiltani vagy lebeszélni őket róla. Arra hívta fel ugyanakkor a figyelmet, hogy egy Google-felmérés szerint Közép-Európában a magyarok interneteznek a legtöbbször, ezért is oda kell figyelni arra, hogy a gyerekek biztonságban vannak-e az „internet végtelen világában”.

Felmérések szerint a fiatalok az internetnek nem elsősorban az „információs jellegét” használják ki, tehát nem az oktatási segédanyagokat keresik, hanem a közösségi oldalakat preferálják. Utalt arra, hogy a közösségi oldalakon 13 évesnél fiatalabbak nem lehetnének fenn, mégis ma már hat-hét éve

sek is naponta minimum fél órát használják a közösségi hálót.

Az államtitkár egy másik friss felmérést is ismertetett, amely szerint a 14 éves gyerekek már napi négy órát töltenek a közösségi oldalakon.

Csendben van, de biztonságban?

A törvény előírta, hogy a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság hozzon létre egy internetes kerekasztalt, amelynek egyebek mellett az a feladata, hogy meghatározza a szűrőszoftverekkel kapcsolatos feltételeket, szempontrendszereket – idézte fel. A kerekasztal ajánlása szerint a szoftvereket a szülő és a gondviselő kérheti, és életkor szerinti profilokból választhatja majd ki, mi az, amit nem szeretne, hogy gyermeke elérjen az interneten.

Hozzátette: az ajánlás szerint lehetőség nyílik majd a „finomhangolásra” is, tehát arra, hogy a szoftver kulcsszavak alapján szűr

jön, vagy a szülő a gyerek életkorára tekintettel meghatározza, mennyi időt tölthet például közösségi oldalakon. Az ajánlás kiáll a megtekintett oldalak „naplózása” mellett is, és ha a kiskorú megsérti a szűrőbeállításokat, akkor a szoftver erről e-mailben értesíti a szülőt.

A KIM népszerűsítő kampányt indít „Csendben van, de biztonságban?” címmel, hogy felhívja a szülőket és a pedagógusok figyelmét az ingyenes szoftverek letöltésének lehetőségére.

Balatoni Monika bejelentette azt is, hogy a tárca Gyermekbarát igazságszolgálati programjának részeként kifejlesztettek egy telefonos játékkalkulátort. A különböző okostelefonokra és eszközökre telepíthető applikáció a program kabalafigurája, Kimi segítségével a gyerekeket különböző nehézségű pályákon vezet ki keresztül; az előrejelzés feltétele pedig az, hogy a fiatalok jól válaszolják meg a tudatos internethasználatra vonatkozó kérdéseket. **MTI**

A PENÉSZES LEKVÁR JÖHET?

Kiderült, mennyire tudatos fogyasztók a gyerekek

A tudatos fogyasztói magatartás oktatását nem lehet elég korán kezdeni, ezért a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) a PontVelem.hu csapatával együttműködve játékos kvízsorozatot indított általános iskolások részére. Március 24-től hat héten át kérdezték a gyerekeket élelmiszer-biztonsággal, minőséggel, bevásárlással, otthoni ételkészítéssel és -tárolással kapcsolatban. Kiderült, mennyire felkészültek a legfiatalabb vásárlók!

„A kvízeket 2555, 6–14 éves gyerek töltötte ki. A diákok közül 64,8 százalék rendszeresen, 32,9 százalék néha, míg 2,3 százalék nem, vagy csak nagyon ritkán szokott boltba járni” – mondta el *Matolcsy Miklós*, a PontVelem Nonprofit Kft. ügyvezetője.

A hűtőszekrény szerepe kiemelkedő fontosságú az otthoni élelmiszer-tárolásban, ezért számos kérdés vonatkozott a hűtésre. Mindössze a gyerekek 78,6 százaléka tudta helyesen, hogy a nyersanyagokat el kell különíteni a fogyasztásra kész ételektől, pedig a keresztszenyveződések számos megbetegedést okoznak. Még kevesebben voltak azzal tisztában (43,7 százalék), hogy a nyers húst nem szabad felülről tenni a hűtőben. A gyerekek csaknem fele (45,2 százalék) a hűtőgép helyes hőmérsékletét sem találta el. Szerencsére azonban szinte mindenki (92,7 százalék) jól tudta: a hűtőbe nem szabad meleg ételt betenni.

Fontos a szülők szerepe

A felmérés kitért az egyik legizgalmasabb tévhitre, a penészes lekvár esetére. Azt kérdezték a gyerekektől, hogy szerintük ehet-e még az a lekvár, amelyen penészfoltok jelennek meg. 31,4 százalék már gyerekkorban elsajátította a rossz választ: ehető, de előtte el kell távolítani a felszínéről a penészt. További 5,0 százalék ráadásul úgy vélte, hogy nincs is probléma a penésszel. A többség (63,6 százalék) azért szerencsére nem ette volna meg a lekvárt.

Jelentős pozitívum, hogy a gyerekek a felnőtteknél sokkal inkább felismerik a fogyasztó felelősségét: 24,7 százalékuk szerint a lakosság hibájából következik be a legtöbb élelmiszer okozta megbetegedés. 95,8 százalékuk nyitott lenne egy élelmiszerekről szóló tantárgyra is.

„Megállapíthatjuk, hogy a szülő szerepe fontos az élelmiszerekről való ismeretszerzés terén” – nyilatkozta *dr. Kasza Gyula*, a Nébih szakértője. „Azok a gyerekek, akik rendszeresen, vagy alkalmasszerűen elkísérik szüleiket a bevásárlásokra, helyesebben válaszoltak a kérdésekre. A nemek szerepe már gyermekkorban is kirajzolódik: a lányok sokkal tudatosabban észlelik és kezelik a kockázatokat, mint a fiúk, de mindannyiukat érdekelték ezek a kérdések” – folytatta.

„A program elérte elsődleges célját: több ezer gyereket, sok szülőt és pedagógust sikerült megnyernünk annak, hogy közösen gondolkodjunk az élelmiszer-biztonság legfontosabb kérdéseiről” – hangsúlyozta *dr. Oravecz Márton*, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal elnöke. „Jelentős kihívás a háztartások helytelen élelmiszer-tárolási és ételkészítési gyakorlata miatt bekövetkező megbetegedések számának csökkentése. Ez jelenleg az összes bejelentett élelmiszer-eredetű megbetegedéssel járó esemény 75-85 százalékát teszi ki. Ezért fontos, hogy a környezettudatosság, a biztonságra nevelés, a vásárlás, sütés-főzés vagy akár a készételek tárolása során alkalmazandó alapszabályok oktatása már kisgyermekkorban elkezdődjön” – tette hozzá a Nébih elnöke.

EÖTVÖS JÓZSEF-EMLÉKPLAKETT KITÜNTETÉSEK 2014

Az Eötvös József-emlékplakettet alapítása, 2000 óta adományozza a Pedagógusok Szakszervezete azoknak a településeknek és önkormányzatoknak, amelyek a lehetőségeikhez mérten a legtöbbet teszik az oktatási-nevelési intézmények színvonalas fenntartásáért, azok eredményes működéséért, és ahol a szakmai és munkavállalói érdekeket egyaránt figyelembe veszik. Az alábbiakban a rangos kitüntetést az idén elnyerő önkormányzatot mutatjuk be.

BUDAPEST FŐVÁROS XIX. KER. KISPEST ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Gajda Péter. A képviselő-testület létszáma: 17 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 12 óvoda, 10 általános iskola, 1 alapfokú művészetoktatási intézmény, 1 gimnázium.

A közoktatás feltételeit minden esetben biztosítja a helyi igényeknek megfelelően. Az intézményfinanszírozás zavartalan, a szükséges költségvetési forrásokat minden évben biztosítják. A fenntartói szakmai irányítás a Humánszolgáltatói Iroda és a Pedagógiai Szakmai Szolgáltatás szakemberei részéről is biztosított. A törvényi előírásoknak minden esetben igyekeznek megfelelni.

A működtetés személyi és tárgyi feltételei is mindig rendelkezésre állnak. Az intézményvezetők jelzéseit figyelembe veszik egy-egy új álláshely kialakításánál. Az eszközjegyzék folyamatosan bővül az anyagi lehetőséghez mérten. A kispesti önkormányzat sokat tesz dolgozói munka- és életkörülményeinek javítása és a gyerekek, tanulók érdekében.

Rendszeres az érdekegyeztetés a szakszervezetekkel, a szakszervezeti javaslatokat jó arányban elfogadják. A titkár tagja az intézményvezetői értekezleteknek, működik az Önkormányzati Érdekegyeztető Fórum a reprezentatív szakszervezetek részvételével.

A szervezetünk részére irodát bocsátottak rendelkezésre, ahol heti fogadóórát tudunk tartani, előadóterem áll rendelkezésünkre a titkári értekezletek megtartásához.

A kerület támogatja az intézményeket az uniós pályázatok adta lehetőségek maximális kihasználásában, így az elmúlt időszakban a kerületi iskolák, óvodák 18 TÁMOP-pályázatban vehettek részt.

Autista tanulók részére az igény felmerülésekor 2 osztálytermet és szakembereket biztosítottak. Az SNI-gyerekek ellátása, igény felmerülése esetén a feltételek (személyi-tárgyi) biztosítása megtörténik. A tanulók nyári elhelyezése érdekében állandó nyári

tábort üzemeltet továbbra is jól képzett személyzettel, színes programokkal. Ez kb. 200 gyerek nyári elfoglaltságát teszi lehetővé.

A kiválóan teljesítő tanulók Horvátországban nyaralhatnak önkormányzati finanszírozással. A kerületi pályázati lehetőségekből (egészségnevelés, környezeti nevelés, sport- és szabadidő-táborok) a Klikhez került iskolák is részesednek.

Az óvodák dolgozóinak továbbképzését is biztosítja az önkormányzat. A pedagógusok munkájának elismeréseképpen az önkormányzat különböző díjazási formákat tart fenn.

Az önkormányzat sokat tesz az intézmények fejlesztése érdekében. Példamutató a Klik megalakulásával kapcsolatos önkormányzati munka. A cél a változások minél zökkenőmentesebb lebonyolítása volt. Az intézményvezetői kinevezések során a Klik továbbra is kikéri az önkormányzat véleményét, ennek megfogalmazásakor az óvodavezetői kinevezésnél is figyelembe veszi a nevelőtestület javaslatát.

A PSZ LACZKÓ DEZSŐ PEDAGÓGUS NYUGDÍJAS KLUBJA

A Pedagógusok Szakszervezete Veszprém Megyei Szervezete szép számú nyugdíjas tagjainak közösségei közül egyedülálló a 40 éve alapított, Veszprém-ben, a megyeszékhelyen működő Laczkó Dezső Pedagógus Nyugdíjas Klub.

Az 1974-ben alapított, a Pedagógusok Szakszervezete alapszervezeteként működő klub kiemelkedő érdeme, hogy a nyugdíjba vonult oktatásügyi dolgozókat nem hagyta magukra. A klub megalapításában vezető szerepet vállalt dr. Borsi Lőrinc nyugdíjas középiskolai igazgató hitvallását követve a klub nemcsak óvodapedagógusokat, általános és középiskolai tanárokat fogadott be a közösségébe, hanem az oktatásban dolgozó adminisztratív és technikai munkakörből nyugdíjba vonult szakszervezeti tagságukat fenntartókat is.

A klub 40 éves működését áttekinthetőbbek között kiemelendők a színvonalas programokkal tűzdelt, heti rendszerességgel tartott összejöveteleik, a kulturális célokat, hazánk és Közép-Európa nevezetességeinek megismerését szolgáló kirándulásai.

Baráti kapcsolatot alakítottak ki Veszprém város testvérvárosa, Sepsiszentgyörgy nyugdíjasaival. A klub néhány bátrabb tagjának összefogásával Tunéziába és Egyiptomba is eljutottak.

A klub vezetősége kezdeményező és tagjai aktív szervezőmunkájának köszönhető a Veszprém város és vonzáskörzete nyugdíjasai részére kezdetben évente, majd kétfévente megrendezésre kerülő Nyugdíjasok Szabadegyeteme.

A klub nem feledkezett meg a nehéz helyzetű, idős társakról sem, a betegek

ket rendszeresen látogatták. A rászorulókat támogatására saját alapítványt hoztak létre, amely 1991 és 2012 között szolgálta a veszprémi oktató-nevelő intézmények nyugdíjasainak anyagi-szociális támogatását, tartalmas életvitelének elősegítését.

A klub alapításakor elfogadott működési elvek az évek során sikeresnek bizonyultak, amelyet nem törtek meg a vezetésben bekövetkezett időközi változások sem.

A klub magáénak tudhatja Veszprém város vezetésének és a város közvéleményének támogatását.

A Pedagógusok Szakszervezete Ügyvivő Testülete gratulál az elmúlt 40 év eredményeihez és a sikeres folytatáshoz Gárdonyi Gézárt idézve a további „lámpás” szerepvállaláshoz kíván töretlen lendületet és jó egészséget.

PEDAGÓGUSNAPI KITÜNTETÉSEK

Az év egyik legemberibb napja a pedagógusnap. Ezen a napon köszönet jár mindazoknak, akik eredményesen dolgoznak a jövő formálásán, szívből vállalt hivatásuknak nap mint nap maradéktalanul eleget tesznek. A Pedagógusok Szakszervezete ezen a napon Eötvös József-emlékéremmel tünteti ki a kollégákat. Nekik, és azoknak, akik a szaktárcától, illetve a megyei, városi előjáróktól kapták meg az elismerést, tiszta szívből gratulálunk! A teljes névsort hely hiányában nem tudjuk közzétenni, itt csak azok neve olvasható, akiknek tevékenységét a PSZ által adományozott díjjal honorálta a szakszervezet. A 2014. június 5-i központi ünnepségen Galló Istvánné nyújtotta át az elismeréseket.

A központi ünnepségen, Budapesten, a PSZ székházában...

ELNÖKSÉGI DICSÉRET: **Csajbók Ferenc** (Túrkeve), nyugdíjas, városi szervezet intézőbizottsági tagja, városi nyugdíjas tagozatvezető, majd megyei nyugdíjas tagozatvezető-helyettes; **Enyedi Jánosné** (Szolnok), nyugdíjas, 1997 óta látta el a Szolnok városi és Körzeti Bizottság gazdaságvezetői feladatát, az üdülő gondozása is az ő feladata volt; **Juhász Jenőné** (Budapest), a PSZ Országos Iroda sajtómenedzsere, az országos tagozatok ügyintézője; **Rágyanszki Györgyné** (Budapest), az Országos Nyugdíjas Tagozat ügyintézője. VAS FOKOZAT: **Antal Lajos** (Pécs), nyugdíjas, volt városi majd területi elnök; **dr. Horváth Péter** (Budapest), a PSZ Országos Iroda igazgató-titkára; **Kállai Jenőné** (Békés), nyugdíjas, volt titkár, városi üdülési felelős; **Prosek Gyuláné** (Ózd), nyugdíjas, címzetes óvodavezető, nyugdíjastagozat-vezető, a Gárdonyi Géza Alapítvány Kuratóriumának tagja. ARANY FOKOZAT: **Bán Mihály** (Veszprém), tanár, városi-járási titkár, megyei elnökhelyettes, kongresszusi küldött; **Diós Pálné** (Mosonmagyaróvár), gyógypedagógus, alapszervezeti titkár, a megyei Gyógypedagógiai Tagozat elnöke, az Országos Gyógypedagógiai Tagozat IB-tagja; **Dobiné Pál Ilona** (Eger), tagóvodavezető, városi titkárhelyettes; **Gergely Árpádné dr. Szemelácz Terézia** (Budapest), a PSZ Budapesti Szervezete jog-

tanácsosa; **Györffy Lászlóné** (Miskolc), tanító, nevelőtanár, titkárhelyettes, megyei elnökhelyettes, kongresszusi küldött; **Györök Attiláné** (Budapest), tanár, kerületi munkaközösség-vezető, alapszervezeti titkár, segélyezési bizottsági tag, járási titkárhelyettes; **Menyhárt Sándor** (Budapest), pedagógus, igazgató, volt kerületi titkár, kongresszusi küldött; **Nagy Imréné** (Budapest), a PSZ Országos Iroda gazdasági vezetője; **Náczné Hegyes Etelka** (Napkor), Nyíregyháza város gazdasági felelőse; **Osváth Péterné** (Eger), nyugdíjas, az Egri Pedagógus Nyugdíjas Klub vezetője; **Szabó Antalné** (Nagykálló), alapszervezeti titkár, Nyíregyháza városi-körzeti titkára; **Szabó Gáborné** (Tatabánya), megyei elnök, a PSZ Ügyvivő Testületének tagja, megyei SZEK-koordinátor; **Tomposné Tóth Ibolya** (Edelény), tanár, járási titkár; **Varga Balázs** (Budapest), általános igazgatóhelyettes, volt vezetőségi tag, titkár. EZÜST FOKOZAT: **Bittnerné Tóth Krisztina** (Pécs), megyei elnök, OV-tag, kongresszusi küldött; **Deméné Gulyás Rozália** (Csurgó), tanár, alapszervezeti, majd járási titkár, megyei küldött; **dr. Hullerné Takács Ilona** (Balatonfüred), tanár, alapszervezeti, majd körzeti titkár, jelenleg járási titkár; **Érsek Miklós** (Pápa), tanár, alapszervezeti titkár; **Gulyás Éva** (Herend), tanár, alapszervezeti titkár;

Hédi Zoltánné (Sárvár), nyugdíjas, megyebizottsági tag, járási gazdasági felelős; **Karacs Elekné** (Püspökladány), nyugdíjas pedagógus, alapszervezeti, majd városi és járási titkár; **Németh Magdolna** (Budapest), tanár, kerületi titkár; **Pallaginé Streit Katalin** (Budapest), óvodapedagógus, intézményi titkár, járási óvodai felelős; **Sebestyénne Németh Eszter** (Szentgotthárd), zenetanár, járási titkár; **Varsits Lajos** (Győr), a megyei számvizsgáló bizottság elnöke.

BRONZ FOKOZAT: **Baráth Sándor** (Dunaharaszti), tanár, alapszervezeti titkár; **Csiszárné Gáspár Edit** (Zalaegerszeg), könyvelő, volt alapszervezeti bizottsági tag; **Décsy Dóra** (Veszprém), tanár, alapszervezeti titkár; **Engel-Angyal Zsolt** (Veszprém), tanár, alapszervezeti titkár; **Ferenczy Ildikó** (Budapest), a PSZ Budapesti Szervezetének munkatársa; **Gottlieb László** (Győr), intézményvezető, tiszteletbeli városi titkár; **Imreh Lászlóné** (Veszprém), tanár, alapszervezeti titkár; **László Tiborné** (Lenti), tanító, volt KT-tag; **Rákosi Rita** (Győr), tanító, alapszervezeti titkár, a megyei ifjúsági tagozat tagja volt, a SZEK ifjúsági tagozatának tagja; **Sipkovics Károlyné** (Tapolca), óvodapedagógus, alapszervezeti titkár; **Szőkéné Kapell Valéria** (Zalaegerszeg), tanár, szb-tag.

Baranya megyében, Pécsen...

ARANY FOKOZAT: **Szépné Horváth Zsuzsanna** tanár, alapsz. titkár, városi SZVB-elnök, OSZVB-tag. EZÜST FOKOZAT: **Daszkalov Ivánné** tanár, alapsz. titkár.

Békés megyében...

ARANY FOKOZAT: **Bereczki Lászlóné** (Békéscsaba), igazgató; **Majorné Horváth Izabella** (Gyula), tanár, alapszervezeti titkár; **Somogyi Imréné** (Gerla), iskolatitkár, alapszervezeti titkár. EZÜST FOKOZAT: **Bohus Pálné** (Békéscsaba), vezető óvónő, alapszervezeti titkár; **Csabainé Pál Ilona** (Békéscsaba), óvodapedagógus, alapszervezeti titkár; **Farkas Zoltánné** (Békéscsaba), intéz-

ményvezető; **Pap Zsigmondné** (Békéscsaba), tanító, városi titkár; **Stéfán József** (Békéscsaba), tanár, járási titkár, megyei helyettes; **Vargáné Szűcs Márta** (Mezőhegyes), tanító, alapszervezeti titkár; **Vass Imréné** (Békéscsaba), adminisztrátor, gazdasági vezető. BRONZ FOKOZAT: **Baksáné Pavelka Rozália** (Gyula), tanító; **Borsós Zsigmondné** (Békéscsaba), nyugdíjas óvó-

nő; **Józsi Sándorné** (Sarkad), tanár, járási titkár; **Klimaj Tamásné** (Békéscsaba), kollégiumvezető, titkárhelyettes; **Nagyné Gödér Julianna** (Okány), tanár, alapszervezeti titkár; **Sebestény Mihályné** (Békéscsaba), tanár, alapszervezeti titkár; **Susánszki Jánosné** (Sarkad), igazgató; **Vígh Sándorné** (Békéscsaba), nyugdíjas, gazdasági felelős.

PEDAGÓGUSNAPI KITÜNTETÉSEK

Fejér megyében ...

ARANY FOKOZAT: **Kaszás Istvánné** (Nagyvenyim), nyugdíjas tanár, volt alapszervezeti titkár. BRONZ FOKOZAT: **Haragovicsné Cserepes Zsuzsanna** (Székesfehérvár), tanár; **Vargáné Szabó Zsuzsanna** (Székesfehérvár), tanár, volt alapszervezeti titkár.

Komárom-Esztergom megyében, Tatabányán...

ARANY FOKOZAT: **Kis P. Terézia** (Tatabánya), tanító, a segélyezési bizottság elnöke; **Lippainé Alt Anna** (Tatabánya), tanár.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében...

EZÜST FOKOZAT: **Garai Miklós** (Nyíregyháza), tanár, alapszervezeti titkár.

BRONZ FOKOZAT: **Bereczki Szilveszterné** (Nyíregyháza), tanár, alapszervezeti titkár; **Cserepes Csilla** (Nyíregyháza), tanár,

alapszervezeti titkár; **Kerekesné Bertók Krisztina** (Vásárosnamény), pedagógus, alapszervezeti titkár; **Királyné Dorogházi Ágnes** (Mátészalka), tanár, alapszervezeti-járási titkár; **Márháné Tácsik Edit**

(Szabolcsveresmart), pedagógus, alapszervezeti-járási titkár; **Sztányi Antalné** (Újfehértó), pedagógus, alapszervezeti titkár; **Zsoldos Istvánné** (Tiszavasvári), óvónő, alapszervezeti titkár.

Pedagógusnap az Országos Irodában

Negyvennégy pedagógus számára szép emlék marad június 5. A Pedagógusok Szakszervezetének Országos Irodájában ezen a napon vehették át ugyanis kitüntetéseiket mindazok, akik kiváló szakszervezeti munkát végeztek az elmúlt évek során. Igaz, közülük hárman már tavaly is örülhettek az elismerésnek, de akkor különböző okok miatt nem tudtak ideutazni azért, hogy átvegyék azt. Az idei pedagógusnap ünnepség a szokásjognak megfelelően néhány köszöntő szóval kezdődött, majd a kitüntetettek és kísérőik *Bródy János* dalait hallgathatták. A nagy sikert arató Kossuth-díjas művész megható előadásával lenyűgözte a hallgatóságot.

A 40, a szakszervezetért és az egyéb területen kiváló munkát végző Eötvös József-emlékéremben, valamint a négy Elnökségi Dicséretben részesített vendéget és hozzátartozóikat *Galló Istvánné*, a PSZ elnöke köszöntötte.

TÁRS, MUNKAHELY, CSALÁD

A magyar fiatalok ezt a „boldogsági sorrendet” állították fel

Mi teszi boldoggá a fiatalokat, mennyire elégedettek a világgal? – a Comedy Central ezekre a kérdésekre kereste a választ egy 30 országot és összesen 3500, 15–24 év közötti fiatalot érintő felmérés jegyében. A hazánkban is vizsgált, 15–24 év közötti generációra ráfér a nevetés: a hazai ifjak boldogtalanabbak a világtárlagnál, aggódnak az álláskeresés miatt, de legalább kevésbé stresszesek, mint más országban élő társaik.

A reprezentatív felmérésben arra a kérdésre, hogy mi a legnagyobb probléma a világon, a magyar ifjak 55 százalékban jelölték be a munkanélküliséget (54 százalék a világtárlag). A globális éhezés és a gazdasági krízis ugyanannyira foglalkoztatja a hazai válaszadókat, mint a többséget, ám hogy a magyarok romantikus lelkek, jól bizonyítja, hogy 41 százalék szerint szükség lenne „boldogságot hozni” a világra. Összesítésben 31 százalék gondolkodott erről hasonlóan. A terrorizmustól fele annyian tartanak idehaza, mint a nagyvilágban (10 százalék a 21 százalékkal szemben).

A magyarországi fiatalok 62 százaléka vallja boldognak magát, ami nem sokkal marad el a nemzeteken átléelő, átlag 70 százalékos boldogságérzettől. A kutatás szerint a mexikói fiatalok érzik magukat a legjobban a világon (93 százalék), őket

követik az argentinok (87 százalék) és a brazilok (84 százalék). A felmérés egy pontján a fiatalokat arra kérték, hogy definiálják a siker fogalmát. Itt teljes az összhang: a három legfontosabb tényező, ha az ember boldog, van egy szerető családja és olyan munkája, amit élvez. A magyar fiataloknál az utóbbi kettő helyet cserél, vagyis egy jó munkahely fontosabb a családnál.

Jó hír, hogy a magyarok valamivel kevésbé stresszesek a világ ifjúságánál. Leginkább az állástalálás miatt idegeskednek (64 százalék – szemben a 45 százalékos átlaggal), de kiemelkedően fontosnak találják azt is, hogy célt találjanak az életben (52 százalék – 36 százalék). Míg a nagyvilágon csak 20 százalék stresszeli magát azon, hogy barátot/barátnőt találjon, addig ez az arány esetünkben kirívóan magas, 56 százalék, ami a 20 százalékos átlag csaknem háromszorosa.

OPERA, KALAND

A kulturális intézményekben is terjed az iskolai közösségi szolgálat

Kulturális intézmények is egyre gyakrabban színhelyei az iskolai közösségi szolgálatnak, ehhez kapcsolódva az Emberi Erőforrások Minisztériumának (Emmi) Kultúráért Felelős Államtitkársága és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) ajánlást dolgozott ki.

Az oktatási és kulturális intézmények között eddig is szoros kapcsolatok álltak fenn, az előző EU-s fejlesztési ciklusban 6500 ilyen együttműködést regisztráltak – mondta el május 22-én a kultúráért felelős helyettes államtitkár. *Hammerstein Judit* kiemelte: az Emmiben a területen két munkacsoport is létrejött, melyekben az OFI, valamint a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ szakemberei is helyet kaptak.

A munkacsoportok célja többek között, hogy a köznevelési és a kulturális intézmények közötti kapcsolat rendszeres és kimunkált legyen, a szakmai kritériumokat minden esetben a köznevelési terület határozza meg, és hogy a foglalkozások szorosan kapcsolódjanak a kerettantervhez – tette hozzá.

Hammerstein Judit elmondása szerint az iskolák számára kidolgoztak egy úgynevezett közgyűjteményi kínálatot is, amely módszertani segítséget nyújt a foglalkozások megszervezéséhez, tanóráként való elismertetéséhez. A helyettes államtitkár a sikeres példák között említette az Operakaland elnevezésű programot, amelynek célja, hogy minél több iskolást vigyen be az Erkel Színház falai közé. A kezdeményezés azóta már túl is lépett ezen, és sikerült összekapcsolni közgyűjteményi látogatásokkal, így májusban már 2500, az Operakalandban

részt vevő diák részesülhetett közgyűjteményi programokban is.

Kultúra és köznevelés

Hammerstein Judit hangsúlyozta: amellet, hogy az iskolai közösségi szolgálat jelentősen hozzájárul a civil társadalom megerősítéséhez, új lehetőségeket teremt a kultúra és a köznevelés közötti együttműködésben. Az 50 órás iskolai közösségi szolgálat hét területen végezhető, ezek között igen népszerű a kulturális és a közösségi ágazat.

Mint bejelentette: elkészült Az Iskolai Közösségi Szolgálat elterjesztése a kulturális intézményekben című ajánlás. Az ajánlás a kulturális és művelődési területen dolgozókat segíti az iskolai közösségi szolgálathoz kapcsolódó szervezési és működtetési feladatok ellátásában. A dokumentum jogszabályokat, módszertani ajánlásokat, praktikus forgatókönyveket és gyakorlati tanácsokat tartalmaz a kulturális területen megvalósuló tevékenységek keretrendszerének kidolgozására, mely révén az iskolai közösségi szolgálat szerves módon épülhet be az érintett intézmények, szervezetek mindennapi gyakorlatába – közölte. *Hammerstein Judit* kiemelte: mindez azért is fontos, mert ha a kulturális intézmények nem tudnak

közösségi tereké válni, hosszú távon megkérdőjeleződik működőképességük.

A helyettes államtitkár beszámolója szerint a www.kozossegi.ofi.hu honlapon a tanárok, a diákok és a fogadó intézmények egyaránt megtalálhatják az iskolai közösségi szolgálattal kapcsolatos információkat, a weboldalt ráadásul összekapcsolták a Múzeumi a' la carte múzeumpedagógiai honlappal is.

Fontos az együttműködés másokkal

Kaposi József, az OFI főigazgatója annak fontosságáról szólt, hogy a közoktatásból kikerülő gyermekek ne csak egyszerűen a tananyagot sajátítsák el, hanem a XXI. század kihívásainak is képesek legyenek megfelelni. Az oktatási programnak fontos része az együttműködés másokkal: többek között az egészségügyi, a szociális vagy a kulturális szférával – jegyezte meg. Az OFI ismét kiírta a Segítő diákok pályázatát a közösségi szolgálatban részt vevő diákok, pedagógusok és – új kategóriaként – fogadóintézmények számára. A diákok kisfilmekkel vagy fotókkal, míg a pedagógusok és a fogadóintézmények fényképekkel pályázhatnak. A pályázat részleteiről a www.ofi.hu honlapon lehet tájékozódni.

MTI

Meghalt Kronstein Gábor

1934–2014

Életének 80. évében elhunyt *Kronstein Gábor* újságíró, pedagógiai szakíró. *Kronstein Gábor* 1934-ben született Budapesten. Magyar, történelem, könyvtár és szociológia szakot hallgatott az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, azután tanárként, majd könyvtárosként dolgozott. 1975-től újságíróként tevékenykedett. 1977-től egészen 2003-ig a Magyar Távirati Iroda idegen nyelvű szerkesztőségeiben dolgozott, itt főként oktatási, tudományos, történeti és egyházi témában írt, illetve fordított anyagokat. Cikkei az elmúlt években megjelentek a Pedagógusok Lapjában is.

Több mint 300 pedagógiai témájú publikációja jelent meg, 1992 és 1995 között a Szakképzési Szemle szerkesztője volt. 1983 és 1991 között a Zsámbéki Tanítóképző Főiskola adjunktusa, valamint a Budapesti Tanítóképző Főiskola, a Janus Pannonius Tudományegyetem és az Egri Eszterházy Károly Pedagógiai Főiskola óraadó tanára volt.

Vége a kézírásnak

Az írás a XIX. század közepe óta alapja az oktatásnak, ám az írás módja – amiről azt gondoltuk, hogy nem változhat meg – veszélybe került. Először a billentyűzet, azután 2010 óta a tabletek a fejlett országokban alapvetően változtatták meg szokásainkat. Ugyan egyre többet írunk, de egyre kevésbé tollal papírra.

Emiatt nem csoda, hogy egyre több iskola fontolgatja, hogy felhagy, legalábbis részlegesen a toll és a ceruza használatával. Svájcban egy angol magániskola, a Geneva College 800 ezer eurót költött el három év alatt arra, hogy tabletekkel szerelje fel a tantermeket. Ezen a nyelvtanfolyamon minden egyes diáknak van külön tabletje, amelyre speciális oktatóprogramokat telepítettek. A tanár a nála lévő tableten folyamatosan tudja követni és ellenőrizni, hogy a diákok hogyan végzik a feladatukat. A tábla helyett pedig egy projektorral vetítik ki a tablet képét.

Ez az új oktatási forma egyelőre még futurisztikus, de a világ gyorsan változik. A lausanne-i egyetem kulturális és digitális laborjának egyik tanára szerint a toll végleges eltűnése a civilizációk összezsugorodását jelentheti. Olyan jelentőségű esemény, mint amikor megjelent a nyomtatás Gutenberg korában, 1455-ben – írja az euronews.eu.

Forrás: Minuszos.hu

GÉNIUSZNAK SZÜLETNI KELL

Dr. Czeizel Endre könyveit a Galenus Kiadó kedvezménnyel kínálja

Tudta ön, hogy *Neumann János* legendás számolási bravúrainról volt híres, sokáig a kezdetleges számológépet is „legyőzte”? Gondolta volna, hogy *Ady Endre* fejlődési rendellenességgel született? Ismerte a tényt, hogy *J. S. Bach* szinte minden akkori hangszeren játszott, gyermekkori szoprán énekhangja is párját ritkította? A zseniális zenészek, költők, matematikusok géniuszát *dr. Czeizel Endre* kutatta. A Galenus Kiadó jóvoltából minderről olvashatnak. A kiadó kedvezményes vásárlási lehetőséget kínál, amit a könyvismertetők után megtalál.

Zeneszerzők – Gének – Csodák

„A szerző öt nemzetközi (J. S. Bach, W. A. Mozart, L. van Beethoven, R. Wagner, G. Verdi) és öt nagy magyar (Erkel Ferenc, Liszt Ferenc, Dohnányi Ernő, Bartók Béla, Kodály Zoltán) zeneszerző-génusz családfelemzése alapján kutatta a zeneszerzői géniuszság gyökereit.

E kivételes tehetség korai jelentkezése („csodagyermek”) mellett a muzsikustalentumok családi halmozódása igazolja az öröklődés szerepét, amit felerősít a gyakorta muzikusszülők közvetítette családi minta és az ő tanító tevékenységük. A muzikusok előfordulása a családban a piramismodellnek felel meg.

A vizsgált zeneszerzők géniuszságának alapját kivételes zenei talentumuk mellett kreativitásuk jelentette, ezáltal váltak képessé saját, új zenei világuk megteremtésére. A gének szerepe a géniuszság létrejöttében jelentős, míg az átlagos képességük nagy tömegében minimális. A családfa értékelése alkalmas a zeneszerzők szerelmeinek és gyermekvállalásainak, ezen keresztül személyiségüknek a bemutatására is. E vizsgálat egyik meglepő eredménye szerint a magyar zeneszerző-génuszok átlagos élettartama 78 év volt, ez sokkal hosszabb, mint a korabeli férfiaké. Lehet, hogy ebben a zene csodás hatása is szerepet játszott?”

A kemény fedeles, cérnafűzött, védőborítóval és jelzőszalaggal ellátott, 524 oldalas, illusztrált könyv 2014-ben jelent meg, ára 4900 Ft.

A magyar költőgénuszok sorsa

„Korábbi Költők – Gének – Titkok (2000) című könyvemben a legnagyobb magyar költők családfelemzésére vállalkoztam, mivel

– ahogy korábban már az ókori görögök felismerték – a kivételes költői tehetség korán megmutatkozik, és erre születni kell. A magyar költőgénusz-palántákból is úgy tört ki korán e tehetség, mint a láva a vulkánból. Nem volt náluk szülői ráhatás (*Berzsenyi Dánielt* és *Petőfi Sándort* inkább bántalmazták e „haszontalan” passziójukért) vagy pedagógusi segítség. A családfák értékelése arra utalt, hogy a szüleik között költő nem fordult elő, és ez vezetett az ún. gejzírmóddel megfogalmazásához. A költőgénuszok a „semmiből jönnek, az egekig szárnyalnak, majd visszatérnek a semmibe” (sokaknak gyermekük sem volt). A magyar költőgénuszok életének megismerése azonban döbbenetes erővel igazolta szörnyű sorsukat, amely a társadalmi értetlenség és önártásuk eredőjeképpen a vártnál sokkal korábbi halálukhoz vezetett. Ők is *Arany János* szőlősgazdájának a példáját követték: ha már a jég úgyis elverte a termést, akkor ők is hozzájárultak elpusztításukhoz. Ez indokolta másik róluk írt könyvem címét: „Aki költő akar lenni, pokolra kell annak menni?” (2001). Céлом annak megértetése volt, hogy az emberi tehetség a legnagyobb természeti kincsünk, és ezen belül a génuszok, így a kivételes költői talentumok jelentik e kincs legértékesebb, mindenképpen társadalmi védelemre szoruló megnyilvánulását. A korábbi két könyv fontosabb mondani-valója most egy kötetbe ötvözve jelent meg.

A kemény fedeles, cérnafűzött, védőborítóval és jelzőszalaggal ellátott, 542 oldalas, illusztrált könyv 2012-ben jelent meg, ára: 5490 Ft.

Matematikusok – Gének – Rejtélyek

„Már az ógörögök nagy gondolkodói azt vallották, hogy muzsikos-, poéta-, festőmű-

vész- és matematikusgénusznak „születni kell” – vagyis kivételes tehetség nélkül a legjobb családi, iskolai és társadalmi feltételek mellett sem lehet valakiből ilyen génusz. Korábbi könyveimben a muzsikos-, poéta- és festőművész-génuszok elemzése kapcsán igyekeztem a „születni kell” koncepcióra a modern genetikai ismeretek alapján magyarázatot találni. Most a nagy magyar matematikusok értékelésére vállalkozom.

Be kell vallanom, féltem tőlük, most már tudom: joggal. Be kell vallanom, a matematikusgénuszok csúcsteljesítményeit jelentő képletekből sokat nem értettem. Éppen ezért könyvemben a matematikusokat „matematika nélkül” kísérem meg bemutatni, mivel ha őket mint „embereket” ismerjük meg, talán jobban is érthetők és szerethetők. Megkértem ugyanakkor *Tusnady Gábor* matematikus akadémikust, régi barátomat, hogy az elméleti matematikusok tudási teljesítményének lényegét fordítsa le nekünk a hétköznapi nyelvre.

A könyv terjedelmi korlátai miatt 15 személy értékelésére terveztem vállalkozni, ebből tíz elméleti és öt alkalmazott matematikus. Az elméleti matematikusok közül legrészletesebben *Bolyai Jánossal* foglalkozom. Nemcsak azért, mivel ő a magyar tudomány és kultúra egyik legnagyobb hőroza, hanem hogy amolyan orvosi rehabilitációként bebizonyítam: Bolyai János nem volt elmebeteg. Ugyanakkor a könyvem címében szereplő „Rejtély” szó arra utal, hogy e kutatásom során több olyan, meglepő összefüggésre bukkantam, amikre nem találtam végleges választ.”

A kemény fedeles, jelzőszalaggal ellátott, 480 oldalas, illusztrált könyv 2011-ben jelent meg, ára: 4990 Ft.

A Galenus Kiadó kedvezményes akciója 2014. május 12.–szeptember 1-jéig tart.

Könyv megnevezése	Bruttó ár	Kedvezmény	Kedvezményes ár
Zeneszerzők – Gének – Csodák	4900 Ft	15%	4200 Ft*
A magyar költőgénuszok sorsa	5490 Ft	15%	4600 Ft*
Matematikusok – Gének – Rejtélyek	4990 Ft	15%	4200 Ft*
Egyéb akciók			
Kettő együtt akció**	alapár	20%	kedvezményes ár
Darabszámkedvezmény***	alapár	25%	kedvezményes ár

* Kedvezményes ár: A könyv árából 15% kedvezményt biztosítunk.

** Kettő együtt akció: Ha két könyvet együtt rendel meg akkor az árból 20% kedvezményt biztosítunk.

*** Darabszámkedvezmény: 10 darab könyv rendelése esetén 25% kedvezményt adunk.

Speciális kedvezmény: 10 darab feletti könyvrendelés esetén további kedvezményeket biztosítunk.

Rendelje meg a könyvet utánvétellel a Galenus Kiadótól: E-mail: rendeles@galenus.hu Telefon: (06-1) 467-8068 Fax: (06-1) 363-9223 Levél: Galenus Kiadó, 1437 Budapest, 70., Pf. 275 Webáruház: www.galenus.hu/shop

Varró Dániel

MESE A TANÁR NÉNIRŐL, AKI SAJNÁLTA A VERSEKET SZANASZÉJJEL ELEMEZNI

Volt egyszer egy tanár néni, aki nagyon szerette a verseket. Ezt valószínűleg a versek is megéreztek, mert ők is nagyon szerették a tanár nénit, és mindig megsúgták neki, hogy mit akart éppen mondani a költő, amikor őket írta. Ettől aztán a tanár néni borzasztóan jól megértett minden verset, és csak azért nem elemezte szanaszéjjel mindet, mert sajnálta volna őket szanaszéjjel elemezni. Merthogy a versek szépek voltak. És a tanár néni látta ezt. Egy nap aztán a tanár néninek mégiscsak ízekre kellett cincálnia egy verset, mert azt mégsem lehet, hogy a diákok ne tanulják meg, hogyan is kell verset elemezni. Mert az nagyon fontos dolog. Ezt senki nem kérdőjelezi meg. Úgyhogy a tanár néni nekilátott.

– Ne haragudj, de le kell hogy tördeljem a rímeidet – mondta sajnálkozva a versnek.

– Jó, de vigyázz rájuk! – mondta a vers. – Nagyon szép asszonáncok.

– Tényleg szépek – mondta a tanár néni. – Nagyon fogok vigyázni rájuk. De légy szíves, ne kiabálj! – tette hozzá. – Nem szeretném, ha a gyerekek látnák, hogy fáj neked.

És a tanár néni óvatosan letördelte a vers összes rímét, és megmutatta a diákoknak. A diákoknak tetszettek a rímek, főleg az, hogy „hegytetők – hetyke nők”. Pedig nem is az volt a legszebb.

– Ki kell, hogy szedjem belőled a jelzőket – mondta most a tanár néni. – Nagyon jellemzőek.

– Szedd csak ki nyugodtan – mondta megadóan a vers, és igyekezett nem mutatni, hogy fáj neki, mert nagyon szerette a tanár nénit.

És a tanár néni kiszedte belőle az összes jelzőt. A gyerekek megállapították, hogy a jelzők nagyon jellemzőek.

– Most azokat a szavakat kell kitépkednem belőled, amik a szerelemmel vannak kapcsolatban – mondta halkan a tanár néni. – Tudod, a szemantikai háló miatt.

– Tudom – mondta a vers. És a tanár néni kitépkedte belőle az összes olyan szót, ami kapcsolatba hozható a szerelemmel.

Aztán kiszedte a versből a magas hangrendű szavakat és a mély hangrendű szavakat is. Csak néhány vegyes hangrendű szó maradt.

– Ezeket is ki kell hogy tépjem – mondta végül a tanár néni.

A vers bólintott.

A tanár néni pedig az utolsó szavakat is kitépte a versből. A gyerekek már egyáltalán nem figyeltek oda, mert elunták a verselemzést, és az óra végét várták. A tanár néni ezt észrevette, gyorsan befejezte az órát, és a tábla felé fordult, mintha le akarná törölni. Pedig csak nem akarta, hogy a diákok észrevegyék a könnyecskéket a szemében.

Forrás: Facebook

Budai Éva

470 napja várok egy korrekt levelet. Nem jött.
Ezért most és így:

Búcsúzó...

(J.A. parafrázis)

Hatvankét éves lettem én.
Nem meglepetés, csak egy tény,
habár
ma már
Ped 1-ként mi mást tehetnék?
Csupán oktatni szeretnék
még egy
kicsit.
Tovább már úgysem léphetek,
Bár összegeznem még lehet
nektek, s
nekik.
Íme hát a portfólióm.
Csak neveket kell sorolnom.
Figyel-
jetek!
Regi, Éva, Zita, Anna,
Guszt, Tomi, Luca, Réka,
Fanni, s
Rami.
Miri, Marci, Juló, Bia,
Peti, Johi, Andris, Elza,
Fruzi, s
Tony.
Peták, Benőc, Máté, Flóra,
Zsuka, Vera, Endre, Róza,
Gazsi, s
Bözi.
Folytathatnám napestig én,
De minek, hisz nem feledém
senki
nevét.
Mert akkor is tanár vagyok,
Ki biztosan nyomot hagyott
minden-
kiben.

(A vers a Facebookon jelent meg május 12-én.)

Lulu: Tanár Úrnak, sok szeretettel

Az iskolás napoknak, meséléseknek, és körömrágásoknak vége
De tudom
Hogy a szívemben tovább fognak élni
De hogyan köszönhetném meg valakinek
Aki végigkísért a zsírkretáktól a parfümökig?
Nem könnyű, de megpróbálom

Ha az eget szeretné, kiírnám rá betűkkel
Melyek ezer láb magasan lebegnének
Hogy 'Tanár Úrnak, sok szeretettel'
Itt az idő
Hogy lezárjuk a könyveket

És a véget nem érő pillantásokat
S ahogy elmegyek
Tudom, hogy a legjobb barátomat is itt hagyom
Egy barátot, aki megtanította mi a jó, s a rossz
Mi a gyengeség, s az erő
Rengeteget tanultam
Mit, mit adhatnék cserébe?

Ha a holdat szeretné, máris útnak indulnék
De ha megengedné, szívesebben adnám oda a szívem
Tanár Úrnak, sok szeretettel!

KÖSZÖNETET MONDTAK AZ ÁLDOZATOS MUNKÁÉRT

A politika köszöntője az idei pedagógusnapon sem maradt el, ám míg az ellenzéki pártok a szép szavakba inkább a kormány oktatáspolitikájának bírálatát rejtették, addig a hatalom tulajdonosai a hangzatos mondatokban saját érdemeiket hangsúlyozták első sorban. Egy kis ízelítő az elhangzottakból.

A sort Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere kezdte, amikor a pedagógusnap alkalmából tartott, május 30-i ünnepségen elismeréseket adott át pedagógusoknak az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Mondandójának fontos kijelentése volt: „Jó tanárnak lenni lehet, hogy eddig luxus volt, de mostantól kötelező.” Hangsúlyozta, a pedagógusoknak bízniuk kell abban, hogy a kormány döntései a jó oktatás ügyét szolgálják. Kifejtette: közösen kell gondolkodni az oktatásról, a nevelésről, az iskoláról, hogy ezek milyen helyet foglalnak el az életben, milyen hatásuk van, mit tanul meg a diák, és mit nem, és hogyan lehet együttműködni a családdal. Fontos, hogy ezek ne csak szűk szakmai kérdések legyenek, hanem társadalmi konszenzus alakuljon ki – tette hozzá.

Hangsúlyozta: 2010-ben felhatalmazást kapott a kormány a választóktól, hogy a rendszerváltozás óta érintetlenül hagyott vagy alig reformált, rosszul működő rendszereket megváltoztassa. Az átalakítás mára lezárult. Most itt az ideje komolyan beszélni a szakmai és tartalmi kérdésekről – mutatott rá.

Hozzátette: a pedagógusoknak joguk és kötelességük, hogy munkájuk mellett érdemben befolyásolják hivatásuk körülményeit, beleszóljanak a szakmai és etikai kérdésekbe. Hogy hivatalos terük legyen a szakmai vitáknak, a minisztérium létrehozta a Nemzeti Pedagógus Kart. Először kapnak a magyar pedagógusok ilyen lehetőséget – mondta a miniszter, arra kérve a pedagógusokat, hogy éljenek vele.

Balog Zoltán a díjátadón köszönetet mondott Hoffmann Rózsa köznevelésért felelős államtitkárnak, aki „az első sorban állt mindig”, és „bátran kiállt és küzdött a jó oktatásért”. Továbbá háláját fejezte ki Klinghammer István felsőoktatásért felelős államtitkárnak, amiért mindig számíthatott bölcs tanácsaira.

Konszenzust az oktatásban!

Az elmúlt négy esztendőben a kormány nem csupán szavakkal, hanem valódi tettekkel is bizonyította, hogy a pedagógusok munkáját fontosnak tartja – írta pedagógusnapra közleményében az Emberi Erőforrások Minisztériuma. Úgy fogalmaztak: „Kiemelt megbecsülést és tiszteletet érdemelnek a pedagógusok, és nemcsak ezen a napon, de az év minden napján köszönet illeti őket a hivatásuk iránti elkötelezettségükért, türelmükért.”

A közleményben leszögezték, a kormány biztonságossá, igazságossá és kiszámíthatóvá tette a pedagóguspályát; a pedagógusképzés átalakításával, a Klebelsberg-ösztöndíj bevezetésével – különösen a hiányszakokon – a fiatalok számára is vonzóbbá vált ez a hivatás. A tavaly szeptemberi, átlagosan 34 százalékos és az elkövetkező négy évben folytatódó további, jogszabályban biztosított mértékű béremelés a legjelentősebb a rendszerváltoztatás óta, hiszen korábban soha nem volt példa arra, hogy egy év alatt háromszor nőtt volna a pedagógusok fizetése.

„A ma iskolája a holnap Magyarországról szól” – kezdte köszöntőjét az MSZP nevében Kunhalmi Ágnes. Kifejtette: „Ha valakik igazán ismerik ezt az országot, azok önök.” Így folytatta: „Az iskola szerepéről és a tudás jövőjéről ma nincs konszenzus az országban. A politikából jövő ellentmondások, az állami elvárások és ahhoz nyújtott feltételek különbsége, a pedagógusokat terhelő, felesleges adminisztratív intézmények sokasága, a jövő oktatásáról szóló vita elmaradása azonban elkerülhető lenne.”

Kifejtette: ma alig folyik normális, értelmes, nyugodt gondolkodás a holnap iskolájáról. Az oktatás hazai szabályaiban több nyitottságra, több szabadságra, figyelemre és kevesebb kényszerre van szükség. „Önök támogatást, értelmes környezetet érdemelnek, nem a központosított állam lélektelen akarnokságát. Hiszek abban, hogy ezt máshogyan is lehet csinálni, lehet és kell is értelmes vitát folytatni az oktatás jövőjéről – még a mai nehéz körülmények között is.” Végül megköszönte azt a munkát, elhivatottságot, „amellyel önök a jövő Magyarországot formálják, minden nehézség ellenére”.

Jövőnk múlik a tanításon

A Demokratikus Koalíció nevében Gyurcsány Ferenc és Niedermüller Péter írt rövid, lényegre törő elismerő szavakat. „A XXI. század a tudás százada lesz. A versenyképesség záloga a gazdaság résztvevőinek tudása, e tudás karbantartása és megújítása lesz. Jövőnk az oktatáson, a képzésen, a továbbképzésen, az élethosszig tartó tanuláson múlik – végső soron pedig azokon, akik mindehhez hozzásegítenek bennünket: a pedagógusokon. A jövő érdekében ki kell szabadítanunk a ma pedagógusait a rabszolgasorból. Június első vasárnapján, a hagyományosan a pedagógusoknak szentelt napon nagy tisztelettel köszöntöm a jövő letéteményeseit: az óvodapedagógusokat, tanítókat, tanárokat és az egyetemi-főiskolai oktatókat, ezúton mondva köszönetet nekik áldozatos munkájukért.”

Az Együtt-PM Szövetség közleménye szerint az idei pedagógusnapot sem ünnepelhetik könnyű szívvel a tanárok. A párt felszólítja a kormányt, hogy a presztízsberuházások helyett a tankönyvellátásra biztosítson megfelelő forrásokat. Az Együtt-PM úgy látja, hogy a kabinnet egyre több gyereknek szeretne ingyenesen tankönyvet adni, ehhez viszont nem tud megfelelő forrásokat biztosítani. A szövetség szerint azért, mert az Orbán-kormány fontosabbnak tartja a stadionépítést az oktatásnál.

Az LMP tiszteletet követel az új kormánytól a pedagógusoknak. A zöldpárt szerint sok teendő van még hátra, hogy a pedagógusok napja valóban az elismerésről, és ne pedig a nyomasztó problémákról szóljon. A magyar pedagógusok a rendszerváltás utáni legnehezebb éveken vannak túl. Az ő munkájuknak köszönhető, hogy az erőltetett reformok után nem omlott még össze a túlállamosított köznevelési rendszer. Az elmúlt időszakban ugyanakkor sokszor semmibe vették és bizonytalanságban tartották a pedagógusokat. A párt szerint a Nemzeti Pedagógus Kart meg kellene szüntetni, mert a testület küldöttjeinek választásán csupán a pedagógusok tizede vett részt. „Az érdektelenség felér a bukással, semmi szükség a pedagógusok tagságát kötelezően előíró testületre, ezt meg kellene szüntetni.”

